

16.08.2022

Kokousaika 16.08.2022 15:30 - 18:20

Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Sinnemäki, Anni
Rautava, Risto
Borgarsdottir Sandelin, Silja
Haglund, Mia
Heinäluoma, Eveliina
Kaleva, Atte
Kivekäs, Otso
Kuusela, Sami
Meri, Otto
Nevanlinna, Tuomas
Pasanen, Amanda
Raatikainen, Mika
Ahsanullah, Tarik

apulaispormestari
varapuheenjohtaja

poistui 17:48, läsnä 408 - 412 §

saapui 15:37, läsnä 409 - 418 §

varajäsen

Muut

Hyvärinen, Silja
Nikunen, Esa
Pudas, Kari
Randell, Mari
Laiho, Timo
Luomanen, Jussi
Manninen, Rikhard
Piimies, Marja
Putkonen, Reetta
Rajala, Pasi
Ravantti, Mikko
Mäntymäki, Heikki
Gustafsson, Kristina
Lawrence, Sanna
Rangdell, Katriina
Maaranen, Miro
Salminen, Toni

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
ympäristöjohtaja
tekninen johtaja
asiakkuusjohtaja
vs. tonttipäällikkö
kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö
maankäyttöjohtaja
asemakaavapäällikkö
liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
yleiskaavapäällikkö
hallintopäällikkö
viestintäpäällikkö
hallintosihteeri
vs. hallintoasiantuntija
lakimies
nuorisoneuvoston edustaja
ICT-tukihenkilö
poistui 16:55, läsnä 408 - 412 §

16.08.2022

	Aaltonen, Ilkka	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä 413 §
	Eräranta, Susa	projektinjohtaja asiantuntija läsnä 414 §
	Kotilainen, Laura	ympäristötarkastaja asiantuntija läsnä 412 §
	Lankiniemi, Valtteri	diplomi-insinööri asiantuntija läsnä 414 §
	Lindroth, Camilla	projektinjohtaja asiantuntija läsnä 411 §
	Serenius, Katariina	yksikön päällikkö asiantuntija läsnä 412 §
Puheenjohtaja		
	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 408-418 §
Esittelijät		
	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 408 §
	Silja Hyvärinen	vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja 409-418 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Kristina Gustafsson	hallintosihteeri 408-418 §

16.08.2022

---

§	Asia	
408	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
409	Asia/2	Ilmoitusasiat
410	Asia/3	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppilan ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee rollaattorin kanssa matkustamisen tekemistä maksuttomaksi
411	Asia/4	Ellen Thesleffin puisto, puistosuunnitelman hyväksyminen, Kuninkaan- tammi
412	Asia/5	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelman 2022-2025 hyväksymiseksi
413	Asia/6	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Ruoholahden Tammasaarenlaiturin alueen varaamisesta kelluvan Kehittyvä kerrostalo -asuntohankkeen kehittämiseksi (Länsisatama, Ruoholahti)
414	Asia/7	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023–2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023–2032 sekä investointistrategioista 2030 ja HSY:n strategiasta 2030
415	Asia/8	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Uudenmaan ELY-keskuksen rakennussuojeluesityksestä koskien Kaartin maneesin suojelemista rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) perusteella sekä vastine Museoviraston lausuntoon
416	Asia/9	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Korpisen ym. valtuustoaloitteesta Munkkiniemen puistotien ja Huopalahdentien lehmusten säilyttämisestä
417	Asia/10	Hankintaoikaisuvaatimus tietohallintopäällikön päätöksestä 10.5.2022 § 10, CAVE-tilojen ohjelmistoratkaisun hankinta, tarjoajien valinta neuvotteluihin
418	Asia/11	Kaupunkiympäristölautakunnan viranomaisten 4.8.–8.8.2022 tekemien päätösten seuraaminen

§ 408

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi Tarik Ahsanullahin ja varatarkastajaksi Mia Haglundin.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajaksi Atte Kalevan sijasta Tarik Ahsanullahin.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Atte Kalevan ja varatarkastajaksi jäsen Mia Haglundin.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.08.2022

Asia/2

§ 409 Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 410

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppilan ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee rollaattorin kanssa matkustamisen tekemistä maksuttomaksi

HEL 2022-004009 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä ja kahdeksassa muussa HSL-alueen kunnassa. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

Keväällä 2019 käyttöön otetun uudistetun tariffijärjestelmän valmistelussa HSL pyrki yhtenäiseen ja koko seudulla samoilla periaatteilla toimivaan lippujärjestelmään. Tämä tavoite koski myös erityisryhmiä ja näiden ryhmien alennuksien ja maksuttomuuden perusteita. Mikäli järjestelmään haluttaisiin kuntakohtaisia poikkeuksia, tulisi muutoksista sopia HSL:n ja sen jäsenkuntien yhteisellä päätöksellä.

Tariffijärjestelmän valmistelu tapahtui useassa vaiheessa yhteistyössä kuntien kanssa. Helsingin kaupunginhallitus antoi 11.5.2015 lausunnon erityisryhmien lipuista ja oikeudesta matkustaa ilman lippua uudessa vyöhykemallissa. Kaupunginhallituksella ei tuolloin ollut huomautettavaa rollaattoria käyttävien matkustajien kohteluun tai matkojen maksuttomuuteen.

Rollaattorin kanssa liikkuvan matkustajan osalta käytännöt pysyivät ennallaan lippujärjestelmän uudistuksessa vuonna 2019. Kuten aloitteen tekijät aloitteessaan tuovat esille, bussissa rollaattorin kanssa liikkuvan keskiovesta kulkevan matkustajan ei tarvitse näyttää matkakortin kausilippua kortinlukijalle. Jos rollaattorin kanssa liikkuvan matkustajan ei ole ollut mahdollista hankkia lippua, ei tarkastustilanteessa peritä tarkastusmaksua, vaan tarkastaja auttaa lipun hankinnassa. Koronan myötä kuljettajien suorittama lipunmyynti liikennevälineissä on lopetettu. Tähän liittyvästä kokeilusta jäi pysyvä ratkaisu.

Tällä hetkellä lähes 70 % HSL:n joukkoliikennematkoista tehdään avo-
rahastuksen piirissä olevissa liikennemuodoissa (juna, metro, raitio-
vaunu, runkolinjojen bussit). Näissä liikennevälineissä kortinlukijat löy-

tyvät myös keskiovilta, jolloin turvallisuuteen liittyvää perustetta maksuttomuuteen ei synny.

HSL liikenteeseen saa lippuja alennettuun hintaan, jos on liikuntarajoitteinen tai eläkeläinen, joka saa kansaneläkettä tai takuueläkettä (-50 %). Kaikki 70 vuotta täyttäneet voivat myös hankkia kausilipun alennettuun hintaan (-45 %). Maksuttoman joukkoliikenteen laajentaminen koskemaan yhtä uutta erityisryhmää johtaisi lipputulojen pienenemiseen. Tästä seuraava alijäämä jouduttaisiin kattamaan lisäämällä jäsenkuntien verovaroin rahoitettavia maksuosuuksia, nostamalla muiden matkustajien lippujen hintoja tai karsimalla liikenteen tarjontaa.

Kaupunkiympäristölautakunnan käsityksen mukaan HSL:n nykyisiä tariffikäytäntöjä ei ole perusteita muuttaa laajentamalla maksuttomuutta rollaattoria käyttäviin asiakkaisiin. Lipunmyyntiä tullaan jatkossakin kehittämään niin, että lippujen hankinta on entistä helpompaa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Korvataan lausunnon viimeisen kappaleen ensimmäinen virke: "Kaupunkiympäristölautakunnan käsityksen mukaan HSL:n nykyisiä tariffikäytäntöjä ei ole perusteita muuttaa laajentamalla maksuttomuutta rollaattoria käyttäviin asiakkaisiin" seuraavasti: "Maksuttomuuden laajentaminen rollaattorin kanssa liikkuville matkustajille olisi kuitenkin asiakkaiden näkökulmasta nykyistä liikennevälinekohtaista järjestelyä selkeämpi ratkaisu. Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että pidemmällä aikavälillä lippujärjestelmän seuraavan päivittämisen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta laajentaa maksuttomuutta rollaattorin kanssa liikkuville".

Kannattaja: Tuomas Nevanlinna

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 8

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Otto Meri, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 5

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

16.08.2022

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Elina Kauppilan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Elina Kauppila ja 15 muuta kaupunginvaltuutettua ovat tehneet 16.3.2022 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Rollaattorin kanssa matkustaminen maksuttomaksi

Tällä hetkellä HSL:n liikennevälineissä rollaattorin kanssa matkustavalla ei ole oikeutta matkan maksuttomuuteen. Samaan aikaan tarkastajat eivät kuitenkaan vaadi rollaattorin kanssa matkustavilta lippua, koska kuljettajan tai lippulaitteen luona käyminen on hankalaa ja voi aiheuttaa vaaratilanteita.

Helsinki korostaa saavutettavuutta ja tasavertaisuutta. Rollaattorimat- kustajat ovat yhdenvertaisia kaupunkilaisia ja on kaupungin etu, että myös he pääsevät sujuvasti liikkumaan joukkoliikenteessä ja kokevat olonsa turvalliseksi ja tervetulleeksi. Tällä hetkellä heidän asemansa on ambivalentti. Koska matkustajaryhmässä on runsaasti pienituloisia, lisää maksuttomuus myös tällä tavalla yhdenvertaisuutta. Lisäksi liikkumisen helpottaminen kaupunkilaisille, joilla on terveyteen ja ikään liittyviä haasteita, maksaa itsensä varmasti takaisin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut haluamme, että Helsinki selkiyttää rollaattorin kanssa matkustavien asemaa tekemällä maksuttomuuslinjauksen heidän suhteensa.”

Lausuntopyyntö

16.08.2022

Asia/3

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 17.8.2022 mennessä. Asiasta on pyydetty lausunto myös HSL:ltä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Elina Kauppilan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 09.08.2022 § 405

16.08.2022

Asia/4

§ 411

Ellen Thesleffin puisto, puistosuunnitelman hyväksyminen, Kuninkaantammi

HEL 2022-005305 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä liitteenä (2) olevan Ellen Thesleffin puiston puistosuunnitelman, suunnitelmapiirustus nro VIO 6227/1.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Camilla Lindroth. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Camilla Lindroth, projektinjohtaja, puhelin: 310 22084
camilla.lindroth(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puistosuunnitelman selostus VIO 6227/1
- 2 Suunnitelmapiirustus VIO 6227/1
- 3 Suunnitelmapiirustus VIO 6227/2
- 4 Vuorovaikutusmuistio

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Ellen Thesleffin puisto sijaitsee Kaarelan (33) kaupunginosassa, osa-alueella Kuninkaantammi (335). Puistosuunnitelma perustuu voimassa olevaan asemakaavaan nro 12401 (tullut voimaan 27.10.2017). Asemakaavassa puisto on merkitty puistoksi (VP) ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Palettilampi on vesialue (W). Suunnittelualue on

esitetty suunnitelmapiirustuksessa VIO 6227/1 (liite 2) ja poikkileikkaukset piirustuksessa VIO 6227/2 (liite 3). Ellen Thesleffin puiston pinta-ala on noin 93 000 m², josta vesialueen pinta-ala on noin 27 300 m² ja VU-alueen pinta-ala noin 14 800 m².

Ellen Thesleffin puisto sijoittuu Kuninkaantammen asuinkerrostaloalueen ja Keskuspuiston väliin. Puisto rajautuu pohjoisessa Vedenkiertoon ja lännessä Paletinkiertoon ja asuinkerrostalokortteleihin. Puistoa rajaa idässä ja etelässä Keskuspuisto.

Suunnittelualaue sijaitsee pääosin liito-oravaan ydinalueen ulkopuolella lukuun ottamatta kapeaa kaistaletta puiston itäreunassa. Tässä ydinalueen kohdassa ei ole kuitenkaan liito-oravan pesäpuita tai soveltuvia kolopuita. Alueella on tehty liito-oravien kartoitus keväällä 2020. Ellen Thesleffin puiston lammen ympäristössä tehtiin havaintoja lepakoista ennen kuin lampi kuivattiin väliaikaisesti vuonna 2014.

Liito-oravan ydinalueen läheisyyden ja aikaisempien lepakkohavaintojen johdosta suunnitelma on laadittu kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnassa. Alueet huomioidaan puiston toimintojen sijoittamisessa ja valaistuksen suunnittelussa.

Tavoitteena on muodostaa puistosta vehreä, yhteisöllinen kokoontumis- ja virkistyspaikka, joka tarjoaa eri käyttäjille monipuolisesti erilaisia toimintoja ja paikkoja oleskeluun.

Puistosuunnitelmalla mahdollistetaan asemakaavan nro 12401 mukaisen puiston rakentamisen. Puistosuunnitelma mahdollistaa asemakaavan toteutumisen kaavan tavoitteiden mukaisesti.

Suunnitelma

Puistoa kehitetään toiminnallisesti ja sen VU-alueelle sijoittuu hiekkarantainen uimapaikka, kaksi rantalentopallokenttää, ulkokuntoilupaiikka ja varaus padel-kentälle. Alueelle sijoittuu myös pysäköintialue, pyörätelineet sekä aluevaraus huoltorakennukselle. Ensivaiheessa huoltorakennus korvataan avopukusuojilla sekä erillisellä käymälällä. Senioriliikuntavälineet sijoitetaan puiston alkuun VP-alueelle.

Nykyisellään avointa aluetta vihreytetään niityillä, oleskelunurmilla, perenna- ja heinäistutuksilla sekä runsailla havu- ja lehtipuuistutuksilla. Istutukset toteutetaan monilajisina ja niissä suositaan hyönteisille tärkeitä mesi- ja siitepölykasveja. Puiston kaakkoisreunalla säilytetään nykyiset puut ja metsänpohja sekä täyttömäen luiskan kasvillisuus.

Puiston länsiosa on rakennetumpi ja sinne sijoittuu keskusaukio, laiturimainen rakenne veden ääreen sekä pöytäryhmiä ja pieni puulava.

Keskusaukion eteläpuolella on tilavaraus ketterälle kioskille. Aukiolle ja ketterälle kioskille tehdään tapahtumasähköpiste.

Viljelypalsta-alue, joka soveltuu pienimuotoiseen viljelyyn yksittäisten palstojen ollessa kooltaan noin 7-17 neliometriä, sijoittuu etelään avautuvalle rinteelle.

Alueen hulevesien käsittelyssä suositetaan viivyttämistä ja imeyttämistä istutusalueilla. Palettilammen ympärillä tasaus suunnitellaan niin, ettei vesiä ohjaudu lampeen.

Puistoraitit valaistaan puistovalaisimin. Lammen pohjoispuolella, täyttömaalla oleva reitti valaistaan pollarivalaisimin. Rantapolkua ja viljelypalsta-aluetta sekä siihen liittyviä polkuja ei valaista.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee suunnitelmaselostuksesta VIO 6227/1 (liite 1) ja suunnitelmapiirustuksista VIO 6227/1 ja VIO 6227/2 (liite 2 ja 3).

Puisto sopeutuu alueella voimassa olevan asemakaavan nro 12401 mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus

Puistosuunnittelu on toteutettu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja ympäristöpalvelun kanssa.

Puistosuunnitelmaluonnos oli esillä Helsingin kaupungin verkkosivulla 8.2.–22.2.2022 välisen ajan.

Tiedote puistosuunnitelmaluonnoksen esilläolosta ja asukastilaisuudesta lähetettiin lähikiinteistöjen omistajille ja haltijoille, Kuninkaantammen päiväkodille, asukasyhdistykselle ja tiedotettiin paikallislehdessä.

Puistosuunnitelmaluonnos esiteltiin verkkotilaisuudessa 15.2.2022. Tilaisuudessa oli mahdollisuus esittää kysymyksiä ja kommentoida suunnitelmia. Puistoa koskevia kommentteja ja kysymyksiä tuli 15 kappaletta.

Vuorovaikutuksen yhteydessä saatiin toiveita, jotka on otettu huomioon suunnitelmassa lisäämällä ketterälle kioskille tilavaraus ja tapahtumasähkö. Lisäksi aukiolle sijoitettiin puutaso, joka mahdollistaa joogan tai vastaavan toiminnan. Kuntoiluvälineiden määrää lisättiin ja roska-astioiden ja penkkien riittävyys tarkistettiin.

Asukaspalautteet on kirjattu vuorovaikutusmuistioon (liite 4).

Kustannukset ja aikataulu

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

Puiston rakentamisen kustannukset suunnittelualueelta ovat noin 4,2 miljoonaa euroa eli noin 65 euroa/m² (alv 0%).

Suunnittelualue kuuluu hoitoluokkiin A2 (toiminta- ja käyttöviheralue), B2 (käyttöniitty), B3 (maisemaniitty) ja C1 (lähimetsä). Uimaranta ja viljelypalsta-alue ovat erityisviheralueita.

Suunnittelualueen vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat 44 000 euroa, 0,7 euroa/m² (alv 0%).

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8040803 Projektialueiden puistot.

Puiston rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2023 alkaen. Rakentaminen toteutetaan vaiheittain vuosien 2023-2025 aikana. Ensimmäisenä rakennetaan uimapaikka.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaan lautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia. Puistosuunnitelma mahdollistaa puiston peruskorjauksen. Suunnitelman voidaan katsoa olevan taloudellisesti merkittävä.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 90 1-3 §

Maankäyttö- ja rakennusasetus 30 §

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Camilla Lindroth, projektinjohtaja, puhelin: 310 22084
camilla.lindroth(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puistosuunnitelman selostus VIO 6227/1
- 2 Suunnitelmapiiirustus VIO 6227/1
- 3 Suunnitelmapiiirustus VIO 6227/2
- 4 Vuorovaikutusmuistio

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman

16.08.2022

Asia/4

---

hyväksyminen

Tiedoksi

Hallinto- ja lakipalvelut/Krook Tanja
Rakennukset ja yleiset alueet/Hilden Sari
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen Sami

16.08.2022

Asia/5

§ 412

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelman 2022-2025 hyväksymiseksi

HEL 2021-013395 T 11 00 01

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat ympäristötarkastaja Laura Kotilainen ja yksikön päällikkö Katariina Serenius. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Sami Kuusela: Pyydän asian pöydälle.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sami Kuuselan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Laura Kotilainen, ympäristötarkastaja, puhelin: 31037730
laura.kotilainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Helsingin Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelmaa 2022-2025, ohjeellisena noudatettavaksi liitteen nro 1 mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Uudessa kaupunkistrategiassa vuosille 2021-2025 on yhdeksi tavoitteeksi asetettu toimiva ja kaunis kaupunki. Strategiakaudella kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että viihtyisän kaupungin perusedellytyk-

set, kuten puistojen ja katujen siisteys, on huomioitu kaikkialla Helsingissä. Roskaantuminen on suuri ongelma Helsingissä. Roskaantumisen aiheuttaa haittaa ja vaaraa ympäristölle, vähentää kaupunkialueiden viihtyisyyttä ja terveellisyyttä sekä vaikuttaa negatiivisesti kaupunkikuvaan. Lisäksi roskaantuminen aiheuttaa vuosittain yli 11 miljoonan puhtaanapitokustannukset. Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen selvityksen mukaan roskaantuminen koetaan ilmastonmuutoksen ohella suurimmaksi luontoa kohtaavaksi uhaksi. Korona-aikana on roskaantumisesta muodostunut yhä näkyvämpi ongelma kaupungin alueella.

Roskaantumisen syinä ovat asukkaiden ympäristöön jättämät roskat, hulevesien riittämätön puhdistus, viemärien ylivuotolanteet, yhdyskuntajätteen dumpkaus, kadulta poistetun lumen varastointi ja hävitys, tupakantumpeille ja muille roskille tarkoitettujen roska-astioiden riittämättömyys sekä rakennus- ja purkutyömailta tuulen mukana leviävät roskat. Roskaantumiseen vaikuttavat muun muassa totut toimintatavat, roska-astioiden saavutettavuus, jätehuollon toimivuus ja jätteen ominaisuudet, kuten uudelleenkäyttöpotentiaali ja tuotteen koko. Roskaantumisen hillinnän ohjelma kokoaa keinot eri lähteistä peräisin olevien roskien vähentämiseksi ja yhdistää roskaantumisen kanssa työskenteleviä tahoja.

Roskaantumisen hillinnän ohjelma koostuu toimenpideohjelmasta sekä verkostosta, johon kuuluu asiantuntijoita sekä kaupungin sisältä, että ulkopuolelta. Verkoston on tarkoitus lisätä tietoisuutta roskaantumisen parissa eri organisaatioissa ja yksiköissä tehtävästä työstä ja välittää tietoa tehokkaista toimintatavoista.

Roskaantumisen hillinnän toimintaa koordinoidaan Ympäristöpalveluissa. Kesällä 2020 Ympäristöpalvelut toteutti kansainvälisen kyselyn, jolla selvitettiin roskaantumisen ohjelmien yleisyyttä, sisältöä ja toimivuutta kunnissa. Helsingin ohjelmaa lähdettiin laatimaan kyselyn tuloksien perusteella. Ohjelman valmistelu aloitettiin syksyllä 2020 järjestetyissä työpajoissa, joihin osallistui asiantuntijoita niin kaupungin sisältä kuin ulkopuoleltakin. Ohjelman toimenpiteet on muotoiltu tulosten pohjalta vuosien 2021-2022 aikana. Ohjelmassa on viisi kärkihanketta, jotka on muodostettu useammasta toimenpiteestä ja muodostavat suurempia kokonaisuuksia ja joita toteutetaan useamman vuoden aikana. Lisäksi ohjelmassa on muita toimenpiteitä, jotka ovat pienempiä ja lyhytkestoisempia. Toimenpiteet jakaantuvat kolmeen teemaan: viestintä, yleiset alueet ja rakentaminen. Ohjelma kattaa valtuustokauden 2021-2025 ja päivitys on suunnitteilla vuodeksi 2026. Osa ohjelman toimenpiteistä kartoittaa tehokkaita tapoja vähentää roskaantumista ja muodostaa siten pohjan ohjelman tuleville päivityksille.

16.08.2022

Asia/5

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Laura Kotilainen, ympäristötarkastaja, puhelin: 31037730
laura.kotilainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 413

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Ruoholahden Tammasaarenlaiturin alueen varaamisesta kelluvan Kehittyvä kerrostalo -asuntohankkeen kehittämiseksi (Länsisatama, Ruoholahti)

HEL 2022-000607 T 10 01 01 00

Tammasaarenlaituri

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Ilkka Aaltonen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Otso Kivekäs: Pyydän asian pöydälle.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Ilkka Aaltonen, tiimipäällikkö, kiinteistökehitys, puhelin: 09 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijainti- ja kehittämisvarausaluekartat
- 2 Erityiset varausehdot_Tammasaarenlaituri_200622
- 3 Yleiset_varausehdot_10012022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle:

Ruoholahden länsiosan Tammasaarenlaiturin alueen varaamista Floating Flats Oy:lle (Y-tunnus 3097750-9) asuntohankkeen kehittämistä, kumppanuuskaavoitusta ja toteutusedellytysten selvittämistä varten (kehittämisvaraus) seuraavin ehdoin:

- o kehittämisvarausalue on liitekartta 1 mukainen. Alueen pinta-ala on noin 18 000 m².
- o varaus on voimassa 31.12.2024 saakka.
- o varauksensaaja on velvollinen noudattamaan liitteiden 2 ja 3 mukaisia erityisiä ja yleisiä varausehtoja.

(A1120-471)

Tiivistelmä

Floating Flats Oy:lle esitetään Ruoholahdessa sijaitsevan Tammasaarenlaiturin alueen varaamista vedenpäällisen asuinkerrostalohankkeen kehittämistä varten sekä kelluvien kerrostalotonttien varaamista Kehittyvä kerrostalo -hankkeen suunnittelemiseksi 31.12.2024 saakka. Hakijan on tarkoitus varausaikana kehittää varausalueelle asuinkerrostalohanke, jossa osa talot olisivat pääosin kelluvia. Hanke vaatii asema-kaavan muutoksen.

Luovutusmuodosta ja -ehdoista päätetään myöhemmin tonttivarauksessa, jos hanke osoittautuu jatkoselvittelyn aikana toteuttamiskelpoiseksi.

Esittelijän perustelut

Hakemus ja hakija

Floating Flats Oy pyytää kehittämisvarausta Tammasaarenlaiturin alueen kehittämiseksi.

Floating Flats on osallistunut Helsingin kaupungin Kehittyvä kerrostalo -ohjelmaan esittämällä korkean, kelluvan asumisen kehittämistä syvillä ranta-alueilla, kuten vanhoissa satamissa. Kehittyvä kerrostalo -työryhmä on puoltanut hanketta 17.12.2019. Floating Flats Oy:n alkuperäinen hakemus kohdistui Salmisaareen Länsiväylän pohjoispuolelle, mutta sijainti todettiin yhdessä kaupungin kanssa hankkeelle soveltumattomaksi muun muassa tulevan osayleiskaavan takia. Kaupungin tavoitteena on löytää Kehittyvä kerrostalo -ohjelman puoltamille hankkeille sopiva alue. Hankkeen toteuttamisedellytyksiä on yhteistyössä kaupungin kanssa päädytty tutkimaan Tammasaarenlaiturin alueella, minne hakija nyt hakee varausta.

Kehittyvä kerrostalo -ohjelma edistää rakennuttajien ja kaupungin yhteistyöllä kerrostaloasumisen kehittämistä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Kehittyvä kerrostalo -ohjelma vastaa kerrostalojen suunnitteluun ja rakentamiseen liittyviin teknisiin, toiminnallisiin, esteettisiin, sosiaalisiin, asuntopoliittisiin ja rakentamisprosessin kehittämistarpeisiin.

16.08.2022

Floating Flats Oy on perustettu 2019 ja yhtiön pääasiallinen toimiala on Rakennuttajapalvelu ja kotipaikka on Helsinki. Yhtiön toimitusjohtajana toimii *****

Hakemus on oheismateriaalissa.

Tietoa alueesta

Tammasaarenlaiturin alue sijaitsee Ruoholahden länsiosassa, Lauttasaaren sillan eteläpuolella, noin 0,8 km Ruoholahden metroasemalta. Kehittämiskaava-alue sijoittuu pääosin Tammasaarenlaiturin viereiselle vesialueelle toimitilakorttelin 20003 viereen sekä laituri-alueelle (kortteli 20022), jolla sijaitsee Salmisaaren voimalaitoksen hiilenlastauslaituri, joka poistuu Helenin käytöstä arviolta viimeistään 2024. Alueen laajuus on noin 18 000 m². Kaupunki omistaa varausalueen maa- ja vesialueet.

Tammasaarenrannan ja laiturin välisessä altaassa on kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan vuokraamia pienvenepaikkoja, joiden on tarkoitus säilyä toiminnassa. Tammasaarenlaiturissa, varattavan alueen pohjoisosassa on Suomen Ympäristökeskuksen merentutkimusalue Arandan kotisatama. Arandalle etsitään varausaikana uusi satamapaikka.

Alueelle on tarkoitus tehdä asemakaavamuutos, mikäli suunnittelu etenee varausehtojen mukaisesti.

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tavoitteena on tutkia ja kehittää keskeisellä sijainnilla olevalle alueelle uudenlaista merellistä asumista. Suunniteltaville tonteille suunniteltavat asuinkerrostalot olisivat pääosin kelluvia. Asuinrakennusten lisäksi alueelle tulisi merellistä julkista kaupunkitilaa, jonka ranta-aukio, vierasvenelaiturit ja merelliset palvelut olisivat kaikkien kaupunkilaisten käytettävissä.

Hanke tutkii 4-5 -kerroksisen kelluvan asuinkerrostalorakentamisen toteuttamisedellytyksiä. Hanke on Kehittyvä kerrostalo -ohjelman puoltama. Uudenlainen rakentamistapa edellyttää suunnitteluperiaatteita, jotka hanke tulee kehittämissivaiheessa yhteistyössä kaupungin kanssa laatimaan. Hankkeessa tutkitaan modulaarista, teollista puurakentamista, sekä veteen rakentamisen vähähäiriöisyyttä.

Kelluvien rakennusten lämpö- ja jäähdytysenergia on tarkoitus tuottaa vesistölämmöllä. Lämmöntuotannon lisäksi merellistä ympäristöä hyödynnetään asukkaille mahdollistettavien ja tarjottavien merellisten palveluiden muodossa. Teknisen konseptin lisäksi kehittämissivaiheessa kehitetään asumisen palvelukonsepti.

Kelluvien rakennusten pysäköinti on suunniteltu sijoitettavaksi rakennuksien alle ponttooneihin. Väestönsuojatilat olisi tarkoitus sijoittaa Energiakatu 8:n uudisrakennushankkeen yhteyteen.

Alue asemakaavoitetaan hankkeen yhteydessä. Asunnot on tarkoitus toteuttaa sääntelemättöminä omistusasuntoina.

Arkkitehtisuunnittelusta vastaa JKMM Arkkitehdit Oy.

Varausehdot ja tontinluovutus

Alueen kehittämistä tehdään yhteistyössä kaupungin kanssa. Keskeisimpinä varausehtoina ovat alueen suunnittelu kaupungin ohjauksessa, asumisen rahoitus- ja hallintamuodot, kaupungin investointisuunnitelma ja yhteistyö Kiinteistö Oy Kaapelitalon kanssa sekä vähähiiliset ratkaisut.

Erityiset ja yleiset varausehdot ovat liitteissä 2 ja 3. Varausehdot on valmisteltu yhteistyössä asemakaavapalvelun ja kaupunginkanslian kanssa.

Kaikkien kehittämisvarausalueella olevien tonttien toteuttamiseen tähtäävistä varaus- ja luovutusehdoista päätetään erikseen. Varauksen saajalla on oikeus tontinvaraukseen, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan ja varausehdoissa mainitut muut edellytykset ovat täyttyneet.

Vuorovaikutus

Hankkeen alustavaa suunnitelmaa on vuorovaikutettu kehittämisvarauksen valmistelua varten. Hankkeen suunnitelma oli kommentoitavissa Kerro kantasi -palvelussa 30.11.-21.12.2021. Kommentteja pyydettiin esimerkiksi asuntoihin, liiketiloihin ja toimintoihin sekä liikenteeseen ja reitteihin liittyen. Kommentteja tuli yhteensä 480 kappaletta ja niistä tehtiin yhteenveto. Tammasaarenlaiturin alueen ja ympäristön elävöittämistä pidettiin pääsääntöisesti myönteisenä, mutta liikennettä ja pysäköintipaikkojen tarvetta lisäävän asuntorakentamisen sijaan alueelle toivottiin virkistymiseen liittyvää toimintaa. Tunnistettiin, että asuminen Kaapelitehtaan vieressä saattaisi aiheuttaa riskiä Kaapelitehtaan toiminnalle tapahtumista kantautuvan melun vuoksi.

Lisäksi verkossa järjestettiin infotilaisuus 9.12.2021. Tilaisuudessa oli noin 40 osallistujaa. Tilaisuudessa esitetyt kysymykset koskivat mm. pysäköintiä ja liikennettä, hankkeen vaikutusta näkymiin, ympäristövaikutuksia ja -olosuhteita, alueen mahdollisia tulevia palveluita sekä rakentamisaikaisia vaikutuksia.

Kyselyn ja asukastilaisuuden palaute on huomioitu varausehdoissa ja varausaluetta pienennettiin huomattavasti palautteen perusteella.

Jos suunnitelmat johtavat asemakaavan muutosprosessiin, tehdään sen yhteydessä vielä normaali vuorovaikutus.

Varauksen perustelut

Hanke vastaa kaupungin strategiaan tavoitteisiin hyödyntämällä Helsingin merellisyyttä asumisessa uudella tavalla eikä vastaavaa hanketta ole toteutettu Suomessa. Hanke kehittää merkittävästi kerrostalorakentamista sekä tuo asukkaille uusia asumisen vaihtoehtoja.

Kaupunginhallituksen 1.4.2019, 220 § hyväksymien Helsingin tontinluovutusta koskevien linjausten mukaan kaupunki voi varata asunto- ja yritystontit suoravarauksena ilman julkista hakua tapauskohtaisesti arvioitavin erityisin perustein. Tammasaarenlaiturin alue varataan hakijan aloitteesta kehittämishankkeelle, jolla on merkittävää uutuusarvoa ja on todennäköistä, ettei kilpailuttamalla tai julkisella haulla olisi saavutettavissa kaupungin kannalta parempaa lopputulosta.

Hakijan tekemä ehdotus kelluvien asuinkerrostalojen suunnittelemiseksi on saanut Kehittyvä kerrostalo -työryhmän puollon 17.12.2019. Kelluvien asuntotonttien varaaminen hakijalle aiemmin kuvatuin ehdoin perustuu kaupunginhallituksen tontinluovutuslinjauksiin, joiden mukaan suoravaraus voidaan tehdä sellaiselle kehittämishankkeelle, jolle on Kehittyvä kerrostalo -työryhmän puolto.

Kehittämisvarausalueella olevien kerrostalotonttien varaamisesta tul- laan tekemään eri esitys (ns. tonttivaraus), jos hanke osoittautuu jatko- selvittelyn aikana riittävän toteuttamiskelpoiseksi.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin maa- ja vesialueiden varaamisesta rakentamiseen.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Ilkka Aaltonen, tiimipäällikkö, kiinteistökehitys, puhelin: 09 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijainti- ja kehittämisvarausaluekartat
- 2 Erityiset varausehdot_Tammasaarenlatuuri_200622

16.08.2022

Asia/6

3 Yleiset_varausehdot_10012022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Tiedoksi

Kymp/Make/Maanvuokrajärjestelmä
Kanslia/Tuomo Sipilä, Timo Meuronen, Riikka Karjalainen
Kanslia/Villeneuve, Nelskylä, Linden, Sippola-Alho
Kymp/Make/Kartat

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 414

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023–2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023–2032 sekä investointistrategioista 2030 ja HSY:n strategiasta 2030

HEL 2022-008188 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta totesi, että Helsingin kaupungin investointiohjelman ja infrahankeiden investointitason mahdollisilla muutoksilla on vaikutuksia HSY:n kaupunkilähtöisten investointien määrään ja kustannusten vuosijakoon.

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelmakaudelle esitettyihin investointihankkeisiin, joista aiheutuu kustannuksia Helsingille, on varauduttu lähivuosien investointien ohjelmoinnissa.

Yleisen tilanteen ja kustannusten nousutason vuoksi taloudellinen näkyminen on muuttunut ja tiukentumassa. Kustannustason epävarmuudet aiheuttavat epätarkkuutta HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelmakauden hankkeiden kustannusarvioihin, joka voi johtaa siihen, että hankkeiden toteutusaikatauluja joudutaan tarkistamaan.

Kaupunkiympäristölautakunta piti kannatettavana HSY:n tavoitetta kattaa investoinnit tulorahoituksella vuoteen 2030 mennessä. Samoin kaupunkiympäristölautakunta näkee HSY:n tavoitteet Itämereen kohdistuvan kuormituksen vähentämisestä kannatettavana.

HSY:n toiminnassa, suunnitelmissa ja ohjelmissa tulee varautua siihen, että mahdollisesti suuretkin hankkeet Helsingin alueella voivat viivästyä suunnitelmakaudella. HSY:n tulee kuitenkin myös tulevaisuudessa varautua suurten infrahankeiden aiheuttamiin investointitarpeisiin.

Östersundomin liittyminen keskitettyyn vesihuoltoon tulee ratkaista siten, että se tukee lyhyellä aikavälillä alueen vesihuollon järjestämistä nykyisillä rakennetuilla alueilla ja pitkällä tähtäimellä varautuu alueen kehittämiseen käynnissä olevan osayleiskaavatyön määrittämässä puitteissa.

Helsingin kaupunki on yhteistyössä HSY:n kanssa käynnistämässä selvitystä sekaviemäröinnin eriyttämisen kokonaisvaikutuksista. Selvityksellä tavoitellaan lisätietoa siitä, millaisilla sekaviemäröintiin liittyvillä toimenpiteillä voidaan parhaiten edistää rannikkovesien tilan positiivista kehitystä ja selvityksen tulokset tulee huomioida myös HSY:n toiminnan suunnittelussa. Helsingin keskustan sekaviemäröintiin liittyvien investointien aikataulutusta tulee suunnitella ja ennakoita hyvissä ajoin yhdessä kaupungin kanssa.

Kaupunkiympäristölautakunta edellytti, että alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa esitetään päätöksenteon tueksi yksilöidyt perusteet kuntaosuusrahoituksen kohdentumisesta sekä ilmastotyön osalta uskottava vaikuttavuuden arviointi kaupunkien ilmastotavoitteiden näkökulmasta.

Helsingin kaupunki on asettanut tiukat, perustellut ja selkeästi mitattavat ilmastomuutoksen hillinnän tavoitteet. Kaupungin tulee olla hiilineutraali vuonna 2030, hiilinolla vuonna 2040 ja hiilinegatiivinen tämän jälkeen. Lisäksi kaupunki on linjannut uudelleenohjelmoivansa ilmastomuutoksen hillintään liittyvän työnsä tarkoituksenmukaisuuden ja vaikuttavuuden pohjalta. Samalla kaupunki edistää ilmastomuutokseen sopeutumista yhä tavoitelähtöisemmin. Ilmastotavoitteiden edistämiseksi on kiire ja niihin pääseminen edellyttää entistä vaikuttavampia ja oikea-aikaisempia toimia sekä kuntatalouden kiristyessä entistä suurempaa vastuullisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ilmastorahoituksen kohdentamisessa. Tavoitteisiin päästään vain konkreettisilla teoilla, joiden vaikuttavuus on selkeästi perusteltavissa. Ilmastotyön rahoituksen tulee kohdistua ensisijaisesti ilmastotavoitteiden kannalta vaikuttaviin ja perusteltuihin toimenpiteisiin.

HSY:n talous- ja toimintasuunnitelmassaan 2023–2025 sekä strategiassaan 2030 esittämä kuntaosuuksien rahoitettava toiminta ei esitä selkeitä, perusteltuja ja vaikuttavuudeltaan arvioituja toimia ilmastotavoitteiden saavuttamisen tueksi. Vaikuttavuus kuntien ja seudun ilmastotavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta on perustelematon ja sisältää merkittäviä epävarmuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ei puolla talous- ja toimintasuunnitelman hyväksymistä yhtymäkokouksessa kuntaosuuksien rahoitettavan ilmastotyön osalta. Tähän liittyen kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että esitettyä kuntaosuuksien nousua ei ole mahdollista hyväksyä johtuen yleisestä talouskehityksestä ja supistuvista budjettiraameista.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat diplomi-insinööri Valtteri Lankiniemi ja projektinjohtaja Susa Eräranta. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että viimeinen kappale muutettiin muotoon: Tähän liittyen kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että esitettyä kuntaosuuksien nousua ei ole mahdollista hyväksyä johtuen yleisestä talouskehityksestä, supistuvista budjettiraameista ja tarpeesta priorisoida kaupungin omaa vaikuttavaa ilmastotyötä.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Reetta Putkonen, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 37079
reetta.putkonen(a)hel.fi
Valtteri Lankiniemi, diplomi-insinööri, puhelin: 09 310 22467
valtteri.lankiniemi(a)hel.fi
Susa Eräranta, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 52179
susa.eraranta(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 17.6.2022
- 2 Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, HSYn strategia 2030
- 3 Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, vesihuollon investointistrategia 2030
- 4 Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, vesihuollon investointiohjelma 2023-2032
- 5 Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, jätehuollon investointistrategia 2030
- 6 Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, Jätehuollon investointiohjelma 2023-2032
- 7 HSY Alustava toiminta ja taloussuunnitelma 2023_2025

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että Helsingin kaupungin investointiohjelman ja infrahankeiden investointitason mahdollisilla muutoksilla on vaikutuksia HSY:n kaupunkilähtöisten investointien määrään ja kustannusten vuosijakoon.

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelmakaudelle esitettyihin investointihankkeisiin, joista aiheutuu kustannuksia Helsingille, on varauduttu lähivuosien investointien ohjelmoinnissa.

Yleisen tilanteen ja kustannusten nousutason vuoksi taloudellinen näkymä on muuttunut ja tiukentumassa. Kustannustason epävarmuudet aiheuttavat epätarkkuutta HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelmakauden hankkeiden kustannusarvioihin, joka voi johtaa siihen, että hankkeiden toteutusaikatauluja joudutaan tarkistamaan.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannatettavana HSY:n tavoitetta kattaa investoinnit tulo-rahoituksella vuoteen 2030 mennessä. Samoin kaupunkiympäristölautakunta näkee HSY:n tavoitteet Itämereen kohdistuvan kuormituksen vähentämisestä kannatettavana.

HSY:n toiminnassa, suunnitelmissa ja ohjelmissa tulee varautua siihen, että mahdollisesti suuretkin hankkeet Helsingin alueella voivat viivästyä suunnitelmakaudella. HSY:n tulee kuitenkin myös tulevaisuudessa varautua suurten infrahankkeiden aiheuttamiin investointitarpeisiin.

Östersundomin liittyminen keskitettyyn vesihuoltoon tulee ratkaista siten, että se tukee lyhyellä aikavälillä alueen vesihuollon järjestämistä nykyisillä rakennetuilla alueilla ja pitkällä tähtäimellä varautuu alueen kehittämiseen käynnissä olevan osayleiskaavatyön määrittämässä puitteissa.

Helsingin kaupunki on yhteistyössä HSY:n kanssa käynnistämässä selvitystä sekaviemäröinnin eriyttämisen kokonaisvaikutuksista. Selvityksellä tavoitellaan lisätietoa siitä, millaisilla sekaviemäröintiin liittyvillä toimenpiteillä voidaan parhaiten edistää rannikkovesien tilan positiivista kehitystä ja selvityksen tulokset tulee huomioida myös HSY:n toiminnan suunnittelussa. Helsingin keskustan sekaviemäröintiin liittyvien investointien aikataulut tulevat suunnitella ja ennakoida hyvissä ajoin yhdessä kaupungin kanssa.

Kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa esitetään päätöksenteon tueksi yksilöidyt perusteet kuntaosuusrahoituksen kohdentumisesta sekä ilmastotyön osalta uskottava vaikuttavuuden arviointi kaupunkien ilmastotavoitteiden näkökulmasta.

Helsingin kaupunki on asettanut tiukat, perustellut ja selkeästi mitattavat ilmastomuutoksen hillinnän tavoitteet. Kaupungin tulee olla hiili-neutraali vuonna 2030, hiilinolla vuonna 2040 ja hiileneutraali tämän jälkeen. Lisäksi kaupunki on linjannut uudelleenohjelmoivansa ilmastomuutoksen hillintään liittyvän työnsä tarkoituksenmukaisuuden ja vaikuttavuuden pohjalta. Samalla kaupunki edistää ilmastomuutok-

seen sopeutumista yhä tavoitelähtöisemmin. Ilmastotavoitteiden edistämisenä on kiire ja niihin pääseminen edellyttää entistä vaikuttavampia ja oikea-aikaisempia toimia sekä kuntatalouden kiristyessä entistä suurempaa vastuullisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ilmastorahoituksen kohdentamisessa. Tavoitteisiin päästään vain konkreettisilla teoilla, joiden vaikuttavuus on selkeästi perusteltavissa. Ilmastotyön rahoituksen tulee kohdistua ensisijaisesti ilmastotavoitteiden kannalta vaikuttaviin ja perusteltuihin toimenpiteisiin.

HSY:n talous- ja toimintasuunnitelmassaan 2023–2025 sekä strategiassaan 2030 esittämä kuntaosuus rahoitettava toiminta ei esitä selkeitä, perusteltuja ja vaikuttavuudeltaan arvioituja toimia ilmastotavoitteiden saavuttamisen tueksi. Vaikuttavuus kuntien ja seudun ilmastotavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta on perustelematon ja sisältää merkittäviä epävarmuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ei puolla talous- ja toimintasuunnitelman hyväksymistä yhtymäkokouksessa kuntaosuus rahoitettavan ilmastotyön osalta. Tähän liittyen kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että esitettyä kuntaosuus nousua ei ole mahdollista hyväksyä johtuen yleisestä talouskehityksestä ja supistuvista budjettiraameista.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) on pyytänyt Helsingin kaupunginhallitukselta lausuntoa alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2025, jäte- sekä vesihuollon investointiohjelmista 2023-2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030.

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 9.8.2022 mennessä. Kaupunginkanslia on myöntänyt vastaukselle lisäaikaa 16.8.2022 saakka.

HSY:n strategia 2030 sekä investointistrategiat 2030

HSY:n hallitus on 29.4.2022 hyväksynyt HSY:n strategiakokonaisuuden vuodelle 2030 lähettäväksi lausunnoille jäsenkaupunkeihin. Strategia kuvaa HSY:n tavoitteita vuodelle 2030 ja strategiassa on asetettu neljä painopistettä sekä kymmenen niitä toteuttavaa strategista päämäärää. HSY seuraa strategian toteutumista yhteensä kymmenellä mittarilla, joille on asetettu tavoitetasot vuosiin 2025 ja 2030. Vuoteen 2030 asetetut strategiset päämäärät ovat:

- Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto sekä ilmastonkestävä pääkaupunkiseutu.
- Vahvistamme alueen kiertotalouden toteutumista.
- Vähennämme alueen vesistöjen kuormitusta.
- Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen.
- Mielekkäät tehtävät, muutосkyvykkyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana.
- Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin.
- Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.
- Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa.
- Toimintavarmuutemme on erinomaisella tasolla.
- Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.

HSY:n strategian 2030 strategisena päämääränä on esitetty "Hiilineutraali pääkaupunkiseutu". Päämäärä jakautuu HSY:n omassa toiminnassa edistettäviin sekä kuntarahoituksella edistettäviin yleisempiin toimiin. "Hiilineutraali pääkaupunkiseutu" -päämäärän alla on esitetty laadittavaksi ja toteutettavaksi "HSY:n hiilineutraaliusohjelma", jonka tavoitteenä on "Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto" sekä "Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu". Kuntarahoituksella katettavan osuuden osalta päämäärän tueksi ei ole esitetty konkreettisia ja vaikuttavia toimenpiteitä. Päämäärälle esitetty ainoa seurantamittari "HSY:n kokonaispäästöt" liittyy HSY:n omaan kehittämistyöhön, jota ei rahoiteta kuntaosuuksien. Kunta-osuuksilla rahoitettavat ilmastotoimet eivät kytkeydy esitettyyn mittariin, eikä niiden edistymisen ja vaikuttavuuden arviointiin ole esitetty seurantamekanismeja.

Tavoitteelle nimettyjen kuntaosuuksien rahoitettavien toimien vaikuttavuus jää esitetyn pohjalta perustelematta ja epävarmaksi (esim. "Panostamme ilmastotyötä tukevaan tutkimukseen, TKI- ja hanketoimintaan", "Tuemme kaupunkien ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimia yhteistyön kautta", "Edistämme pääkaupunkiseudun ilmastotavoitteiden saavuttamista tiedon tuottamisen, analysoinnin, neuvonnan ja viestinnän keinoin", sekä "Edistämme seudullista ilmastoyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa ja tuemme kumppaneitamme ilmastopäästöjen vähentämisessä"). Esitetyt toimet eivät suoraan tue Helsingin kaupungin asettamien kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Esitetyn pohjalta strateginen ilmastopäämäärä ilman selkeästi yksilöityjä, perusteltuja ja vaikuttavuudeltaan arvioituja toimenpiteitä ei ole kuntaosuuksien näkökulmasta perusteltu.

Kuntaosuuksien kasvu ja kohdentuminen

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

Kuntaosuuksien on esitetty nousevan v. 2021 tasosta (4, 286 Meur) noin 5 miljoonaan euroon (n. 16 %) v. 2025 mennessä. Vuosien 2022 ja 2023 välille esitetty kasvu on 5,9 %. "Muuhun seutu- ja ympäristötiedon toimintaan" osoitettujen kuntaosuuksien on esitetty nousevan v. 2022 tasosta 9,5 % v. 2023 mennessä ja "Ilmastoinfon toimintaan" osoitettujen kuntaosuuksien 2,0 % vastaavalla aikavälillä. "Seutu- ja ympäristötiedon investointien" on puolestaan esitetty nousevan v. 2022 tasosta 68,2 % v. 2023 mennessä.

Kuntaosuuden jakautuminen ilmasto-, ilmansuojelu- ja tietoyhteistyön kesken ei käy ilmi lausuttavana olleesta materiaalista. Ilmastotyön kannalta on huomioitavaa, että ilmastotyötä tehdään Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueella kuntaosuuksin myös muualla kuin erillisellä sopimuksella rahoitetussa Ilmastoinfossa.

Kiristyvää kuntatalouden tilanne huomioiden esitetyt kasvutavoitteet ovat suuria, eikä niille ole lausuttavana olevassa materiaalissa osoitettu selkeitä ja yksilöityjä perusteita.

HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus 2023-2025

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydetty jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Talous- ja toimintasuunnitelmassa 2023–2025 on kuntaosuuksin sekä Ilmastoinfoa koskevan erityissopimuksella rahoitettavan ilmastotyön osalta on esitetty: "Palvelemme pääkaupunkiseudun kaupunkeja niiden ilmastotavoitteiden saavuttamisessa kaupunkien tarpeista lähtien. Tuotamme, jalostamme ja visualisoimme ilmastotyön etenemisestä kertovaa tietoa. Edistämme tiedon hyödyntämistä eri sidosryhmissä. Edistämme seudullista ilmastoyhteistyötä ja tuemme kumppaneitamme ilmastopäästöjen vähentämisessä yhteistyön ja neuvonnan keinoin". Esitetyn kuntaosuustarpeen yhteyttä kaupunkien ilmastotavoitteisiin sekä vaikuttavuutta niiden kannalta ei ole avattu tai perusteltu nyt lausuttavana olevassa materiaalissa. Edellä esitetyn visioluonteisen kuvauksen toimeenpanemiseksi ei ole kuvattu konkreettisia, perusteltuja ja vaikuttavuuden näkökulmasta priorisoituja keinoja. Kuntaosuuksin sekä erillissopimuksin rahoitettavan ilmastotyön sisältö jää täsmennyttäväksi ja esitettyjen kasvavien kustannusten vaikuttavuus kuntien ilmastotavoitteiden kannalta jää perustelematta.

Talous- ja toimintasuunnitelmassa esitetään lisäksi, että "Tuemme kaupunkien ilmastotyötä kehitystoiminnan avulla. Jatkamme pääkaupunkiseudun hiilinielujen tarkastelua. Hiilensidonnain kompensatiotoimien ja reunaehtojen arviointia tehdään seudullisessa yhteistyössä. Kuluttamisen kasvihuonekaasupäästölaskentaa kehitämme Suomen ympäristö-keskuksen työn pohjalta". Esitetyn kehitystoimintaan tähtäävän toteaman sisältö ja vaikuttavuus jäävät kaupunkien ilmastotyön näkökulmasta yksilöimättä. Lisäksi on syytä huomioida, että kuluttamisen kasvihuonekaasupäästölaskenta sisältää yhä menetelmällisesti merkittäviä epävarmuuksia ja on käsitteellisesti tarkoituksenmukaisempaa puhua kulutusperäisestä kasvihuonekaasupäästöarviointista.

Talous- ja toimintasuunnitelmassa esitetään jatkona, että "Edistämme vaikuttavimpien Kestävän kaupunkielämän ohjelman toimenpiteiden toteuttamista yhteisesti kaupunkien tarpeista lähtien. Vahvistamme hillinnän, sopeutumisen ja kiertotalouden verkostomaista kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä". Kestävän kaupunkielämän ohjelma ei sisällä Helsingin kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta relevantteja ja perusteltuja toimenpiteitä. Ohjelmassa on ilmastotyön vaikuttavuuden näkökulmasta rakenteellisia haasteita. Kestävän kaupunkielämän ohjelman edistäminen ei kuntatalouden kiristyvän tilanne huomioiden ole Helsingin kaupungin ilmastotavoitteiden kannalta perusteltua. Esitetyn verkostomaisen yhteistyön vahvistamisen kannalta jää perustelematta sen sisältö sekä vaikuttavuus kaupunkien ilmastotavoitteiden näkökulmasta. Kiristyvät ilmastotavoitteet ja kuntatalouden tilanne huomioiden tulee ensisijaisesti vahvistaa olemassa olevan sekä uuden verkostotyön tarkoituksenmukaisempaa kohdentamista ja tavoitelähtöisyyttä.

Lisäksi talous- ja toimintasuunnitelmassa esitetään, että "Kannustamme pääkaupunkiseudun asukkaita ilmastoystävälliseen ja energiaa säästävään elämään viestinnän ja neuvonnan keinoin. Täydennämme kaupunkien ilmastotavoitteiden mukaista asukkaille suunnattua ilmastoneuvontaa". Esitetyn pohjalta kannustamisen, viestinnän ja neuvonnan sisältö sekä vaikuttavuus suhteessa kaupunkien ilmastotavoitteiden saavuttamiseen jää perustelematta.

Talous- ja toimintasuunnitelman ilmastotyötä käsittelevän osuuden loppuksi esitetään, että "Priorisoimme vaikuttavimmat toimet hiilineutraalisuustavoitteiden toteuttamiseksi ilmastotyössä ja ilmastoinfon toiminnassa yhteistyössä jäsenkaupunkiemme kanssa". Talous- ja toimintasuunnitelmassa esitetään rahoitettavaksi merkittävää kuntaosuutta korotuksineen, jolloin priorisoitujen, vaikuttavien ja perusteltujen toimien tulisi käydä selkeästi esiin jo nyt lausuttavana olleesta materiaalista.

Nyt lausuttavana olleen materiaalin pohjalta ei ole mahdollista tehdä perusteltua päätöstä kuntaosuuksien määrän ja kohdentamisen tarkoituksenmukaisuudesta suhteessa kaupunkien ilmastotavoitteisiin.

HSY:n vesihuollon investointiohjelma 2023-2032

HSY:n vesihuollon investointiohjelma sisältää vesihuollon suunnitellut investoinnit vuosille 2023-2032. Investointiohjelma on kahden vuoden välein laadittava suunnitelma. Edellinen investointiohjelma laadittiin vuosille 2021-2030. HSY:n vuosittaisista kokonaisinvestoinneista suurin osa osoitetaan vesihuoltoon. Kokonaisinvestointien taso laskee aiemmista vuosista johtuen pääosin Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistumisesta.

Investointiohjelman 2023–2032 on laadinnan pohjana ovat olleet HSY:n jäsenkuntien vesihuollon kehittämissuunnitelmat 2021–2030, jäsenkuntien kunnallistekniikan rakentamishjelmat, ohjelman laatimisen yhteydessä hyväksytyt vesihuollon investointistrategia ja HSY:n strategia 2030 sekä investointien tarveselvitykset.

Investointien tarpeet on päivitetty loppuvuoden 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Ennusteina tarveselvityksiin tehtyihin tarkistuksiin on käytetty samoja ennusteita (esimerkiksi vedenkulutuksen kehittymisestä HSY:n alueen eri osissa) kuin vuonna 2017 laadituissa tarveselvityksissä. Ennusteet perustuvat MAL-sopimuksen mukaiseen Helsingin seudun väestöennusteeseen. Siten kapasiteetin osalta investointitarpeet perustuvat pääosin vuonna 2017 tunnistettuihin tarpeisiin.

Kaupunkilähtöiset investoinnit ovat hankkeita, jotka toteutuvat kaupunkien kehittymisen aikataulussa. Kaupunkilähtöisissä investoinneissa on vain yksi osakokonaisuus: Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus. HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelmakaudelle esitettyihin investointihankkeisiin, joista aiheutuu kustannuksia Helsingille, on varauduttu lähivuosien investointien ohjelmoinnissa.

Toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen suunnitellut investoinnit ohjelmakaudelle 2023-2032 ovat 500 M€. Edelliseen ohjelmakauteen 2021-2030 verrattuna kustannukset ovat kasvaneet 84 M€. Kustannusten nousu johtuu pääosin raitiotiehankkeiden edellyttämien johtosiirtojen määrän kasvamisesta.

Kaavoituksen mukaisen laajentumisen kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 371 M€. ja vuositasolla noin 35 M€. Merkittävimpiä ohjelmakaudelle suunniteltuja hankkeita ovat Helsingissä Malmin lento-kenttä, Jätkäsaari, Koivusaari ja Hernesaari. Huomioitavaa on, että kaavoitukseen liittyvien investointien arvioitu määrä laskee lähivuosina,

vaikka esimerkiksi Helsingissä on päätetty kasvattaa vuotuista asunto-
tuotantotavoitetta vuodesta 2023 alkaen.

Haja-asutusalueille laajentumisen kustannukset ohjelmakaudella ovat
yhteensä 15 M€. Helsingissä tavoitteena on Leppäniementien vesihuol-
lon toteuttaminen ohjelmakaudella.

Johtosiirtojen kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 115 M€. In-
vestointiohjelmakaudella toteutetaan useita raitiotiehankkeita, minkä
seurauksena johtosiirtojen määrä on suuri. Merkittävimpiä ohjelmakau-
delle suunniteltuja johtosiirtoinvestointeja ovat Raide-Jokerin, Kruunu-
siltojen, Kalasataman raitiotien, Länsi-Helsingin raitiotien ja Vantaan ra-
tikan rakentamisesta aiheutuvat johtosiirrot.

Viemäröinnin uudisinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yh-
teensä 203 M€. Merkittävimmät viemäröintijärjestelmän ohjelmakau-
delle suunnitellut uudisinvestoinnit Helsingissä ovat tunneli Esplanadilta
Munkkisaaren tunneliin (1,5 km) ja Esplanadin sekaviemäröinnin eriyt-
tämisen aloittaminen.

HSY:n jätehuollon investointiohjelma 2023-2032

Jätehuollon investointiohjelman 2023–2032 laadintaa ovat ohjanneet
samanaikaisesti valmistelussa olleet HSY:n strategia 2030 ja jätehuol-
lon investointistrategia 2030 sekä vuoden 2021 lopussa ja 2022 alussa
tehty jätehuollon investointien tarpeiden kartoitus.

Jätehuollon investointistrategia 2030 hyväksyttiin HSY:n hallituksessa
29.4.2022 investointiohjelman valmistelun pohjaksi. Investointistrategia
perustuu samaan aikaan valmistelussa olleeseen HSY:n strategialuon-
nokseen 2030, jonka hallitus hyväksyi kokouksessa 29.4.2022 toiminta-
ja taloussuunnitelman 2023–2025 valmistelun pohjaksi.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Reetta Putkonen, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 37079
reetta.putkonen(a)hel.fi
Valtteri Lankiniemi, diplomi-insinööri, puhelin: 09 310 22467
valtteri.lankiniemi(a)hel.fi
Susa Eräranta, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 52179
susa.eraranta(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 17.6.2022

16.08.2022

-
2	Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, HSYn strategia 2030
3	Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, vesihuollon investointistrategia 2030
4	Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, vesihuollon investointiohjelma 2023-2032
5	Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, jätehuollon investointistrategia 2030
6	Lausuntopyyntö 17.6.2022, liite, Jätehuollon investointiohjelma 2023-2032
7	HSY Alustava toiminta ja taloussuunnitelma 2023_2025

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 415

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Uudenmaan ELY-keskuksen rakennussuojeluesityksestä koskien Kaartin maneesin suojelemista rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) perusteella sekä vastine Museoviraston lausuntoon

HEL 2022-008608 T 10 03 10

Hankenumero 5264_220

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta piti Kaartin maneesin suojeluesitystä perusteltuna ja katsoi, että rakennuksen suojeleminen rakennusperintölain nojalla turvaa kohteen kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliset arvot. Suojelu on vireillä olevan asemakaavan muutoksen tavoitteiden mukaista eikä haittaa kaavoitusta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että Museoviraston esitys suojelun kohdentamiseksi ja tavoitteiksi on alkuperäisen maneesirakennuksen osalta perusteltu ja kattava, eikä kaupunkiympäristölautakunnalla ole siihen huomautettavaa. Sen sijaan 1950-luvun laajennusosan tai sen katujulkisivun suojelu rakennusperintölailla rajoittaa mahdollisuuksia kohteen tulevalle käytölle. Kaupunkiympäristölautakunnan näemyksen mukaan 1950-luvun laajennuksen osalta suojelun tarve ja suojelun kohdentuminen on tarkoituksenmukaisinta tutkia asemakaavoituksen yhteydessä yhteistyössä Museoviraston kanssa siinä vaiheessa, kun Kaartin maneesin tulevasta käytöstä on enemmän tietoa ja tarkempia suunnitelmia.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Sinikka Lahti, arkkitehti, puhelin: 310 37478
sinikka.lahti(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö, ELY-keskus, 28.6.2022
- 2 Museoviraston lausunto, 21.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa suojeluesityksestä ja Museoviraston lausunnosta. Kaupunginkanslia pyytää kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 31.8.2022 mennessä.

Uudenmaan ELY-keskus on ottanut omasta aloitteestaan tutkittavaksi Kaartin maneesin suojelemisen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (rakennusperintölaki) perusteella.

Rakennus on suojeltu 18.9.1980 annetulla valtioneuvoston päätöksellä (n:o 8704/55/77) valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (278/1965) nojalla.

ELY-keskus varaa hallintolain (434/2003) 34 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa rakennusperintölain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuille asianosaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen rakennussuojeluesityksestä.

Samalla varataan tilaisuus vastineen antamiseen Museoviraston lausunnosta.

Kohde ja kaavoitustilanne

Kaartin maneesi sijaitsee 7. kaupunginosan (Ullanlinna) korttelin 197 tontilla 2, osoitteessa Kasarmikatu 15. Vuonna 1877 valmistunut, alunperin ratsu- ja jalkaväen harjoitustilana toiminut maneesirakennus on suojeltu vuonna 1980 valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla.

Helsingin yleiskaavassa 2016 tontti kuuluu Kantakaupunki C2 –alueeseen, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Sitä koskevat myös Yleiskaavan Kulttuuriympäristöt-teemakartan ja pääkartan merkinnät, jotka osoittavat valtakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristökohteet.

Kaartin maneesi on osa Kaartin kasarmin valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa nro 12704 (tullut voimaan 19.8.2021) tontti sisältyy aluemerkinän ”Keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealue” alle.

Voimassa olevassa asemakaavassa (n:o 4070, vahvistettu 28.7.1956) maneesi sijaitsee yleisten rakennusten tontilla eikä siihen kohdistu suojelumääräyksiä.

Alueella on vireillä kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamistyö, jonka tavoitteena on päivittää ja yhdenmukaistaa osin vanhentuneet asemakaavat. Asemakaavatyön keskeisimpinä tavoitteina on turvata sekä kaupunkikuvallisten kokonaisuuksien että yksittäisten kohteiden tärkeiden arvojen säilyminen ja samalla varmistaa yleiskaavan mukainen kehitys.

Kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamistyön yhteydessä, tai jos kohteelle laaditaan jatkossa erillinen asemakaavan muutos käyttötarkoituksen muutoksen mahdollistamiseksi, voidaan suojelutilanne päivittää ja ottaa MRL:n 57§:n mukaisesti kohteen suojelemiseksi tarpeelliset määräykset tarkistettuun asemakaavaan.

Suunnittelutilanne

Rakennuksen myyntiä ja siihen liittyvää asetussuojelun lakkauttamista ryhdyttiin valmistelemaan Senaatti-kiinteistöjen aloitteesta. Museovirasto ja ympäristöministeriö totesivat lausunnoissaan vuonna 2012, että rakennuksen luovuttamiselle valtiolta ei ole estettä. Tulevan omistajanvaihdoksen johdosta Uudenmaan ELY-keskus otti vuonna 2018 harkittavakseen maneesin suojelemisen rakennusperintölain säännösten nojalla. Senaatti on sittemmin ilmoittanut kohteen pysyvän valtion omistuksessa ja esittänyt suojeluprosessin keskeyttämistä. ELY-keskus on ilmoittanut, että kohteen suojelua on edelleen tarkoituksenmukaista harkita rakennusperintölain nojalla.

Museovirasto pitää Kaartin maneesin suojelua rakennusperintölain nojalla aiheellisena, koska kohde on valtakunnallisesti merkittävä ja suojelu tulee päätöksessä tarkoin kohdennettua toisin kuin asetuksen nojalla tehdyssä päätöksessä. Asiaa koskevassa lausunnossaan (21.6.2022) virasto toteaa, että maneesilla on merkitystä osana Helsingin korkeatasoista sotilasarkkitehtuuria ja -rakentamisen historiaa, Yleisten rakennusten ylihallituksen suunnittelutyötä sekä osana Suomen maanpuolustuksen historiaa. Lisäksi kohteella on rakennusperintölain tarkoittamaa merkitystä rakennushistorian, -taiteen ja -tekniikan, erityisten ympäristöarvojen sekä rakennuksen käytön ja siihen liittyvien

tapahtumien kannalta. Suojelun tarve kohdistuu maneesirakennuksen ulkoasuun ja rakennusrunkoon. Suojeltavaan ulkoasuun kuuluu myös Kasarmikadun puoleisen pään laajennusosa. Suojelu ei kohdennu maneesin sisällä olevan autohallin 1950-luvulla valettuihin betonisiin ala-, väli- ja yläpohjiin eikä pilareihin, joiden on havaittu sisältävän haitta-aineita.

Asemakaavoituspalvelu on käynyt alustavia keskusteluja Senaatti-kiinteistöjen kanssa kohteen kehittämisen mahdollisuuksista. Keskusteluissa on pohdittu rakennukselle aktiivisempaa, julkisluonteista käyttöä, mutta kohteen tulevasta käyttötarkoituksesta ei kuitenkaan toistaiseksi ole esitetty päätöksiä tai suunnitelmia. Alustavissa keskusteluissa on myös käyty läpi mahdollisuutta avata uusi jalankulun ja pyöräilyn reitti rakennuksen eteläpuolitse, Kasarmikadulta Tähtitorninvuoren puiston suuntaan, mikä edellyttäisi 1950-luvulla rakennetun laajennusosan ainakin osittaista purkua. Hakemusta asemakaavan muuttamiseksi edellä mainitulla tavalla ei kuitenkaan ole toistaiseksi tehty.

Kaartin maneesin suojelu rakennusperintölain nojalla on perusteltua, mutta suojelu tulisi kohdentaa niin, että se mahdollistaa rakennuksen muuttamisen uuteen käyttöön sekä muutokseen liittyvät lähiympäristön järjestelyt. Museoviraston ehdotuksessa suojelumääräyksiksi esitetään mm. että ”käyttötarkoituksen edellyttämät muutokset on sovittava rakennuksen arkkitehtuuriin ja muihin ominaispiirteisiin” ja että ”rakennuksen korjaus- ja muutostöissä on kuultava Museovirastoa”. Määräykset antavat hyvät edellytykset jatkossa neuvotella käyttötarkoituksen muutoksen edellyttämistä muutostöistä. Rakennuksen ulkoasua koskevan suojelun ulottaminen myös Kasarmikadun puoleisen laajennusosan katujulkisivuun kuitenkin rajoittaisi jatkosuunnittelua merkittävästi ja kyseisen osan suojelu tulisi ratkaista rakennusperintölain sijaan tulevassa asemakaavaprosessissa.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Sinikka Lahti, arkkitehti, puhelin: 310 37478
sinikka.lahti(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö, ELY-keskus, 28.6.2022
- 2 Museoviraston lausunto, 21.6.2022

Muutoksenhaku

16.08.2022

Asia/8

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.08.2022

Asia/9

§ 416

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Korpisen ym. valtuustoaloitteesta Munkkiniemen puistotien ja Huopalahdentien lehmusten säilyttämisestä

HEL 2022-005403 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupungin tulee luopua suunnitelmista kaataa Munkkiniemen puistotien ja Huopalahdentien lehmukset katujen peruskorjauksen yhteydessä. Aloitteessa myös esitetään kritiikkiä kaupunkiympäristön toimialan toteuttamien puiden kuntoarviointien tarpeellisuudesta Munkkiniemen puistotiellä.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että Munkkiniemen puistotien ja Huopalahdentien puurivien uudistamista koskeva suunnittelu ei ole vielä alkanut, eikä puurivien toimenpiteistä ole vielä vuorovaikutettuja suunnitelmia tai päätöksiä.

Munkkiniemen puistotie ja Huopalahdentie esiintyvät molemmat Eliel Saarisen vuonna 1915 laatimassa Munkkiniemi–Haaga-suunnitelmassa. Se on historiallisesti merkittävä suunnitelma ollen osa maakunnallisesti arvokasta Laajalahden kulttuurimaisemaa. Alue on luokiteltu ensimmäisen luokan arvoympäristöksi Helsingin kaupungin omassa inventoinnissa. Munkkiniemen puistotie on yksi Saarisen asemakaavan parhaiten toteutuneista osista. Nelirivinen lehmuskujanne on istutussommitelmansa puolesta hyvin ainutlaatuinen kokonaisuus Helsingissä.

Kaupunkiympäristön toimiala tulee Munkkiniemen puistotietä koskevis-
sa suunnitteluratkaisuissa huomioimaan alueen historialliset erityisarvot
siten, että puistotien puurivit säilyvät kaupunkikuvallisesti korkealaatui-
sina. Huopalahdentien puurivien osalta kaupunkiympäristön toimiala
jatkaa katualueen suunnittelua osana Läntisen bulevardikaupungin
(Vihdintie–Huopalahdentie) suunnittelua. Puurivien toimenpiteet rat-
kaistaan vaiheistettuna pikaraitiotien rakentamisen tahdissa.

Munkkiniemen puistotien peruskorjauksen suunnittelu on arvioitu tule-
van ajankohtaiseksi kymmenen vuoden kuluessa. Puiden kunnan li-
säksi suunnittelun käynnistymiseen vaikuttavat tulevien liikennejärjeste-
lyjen ja kunnallistekniikan parantamisen tarpeet, joiden suunnittelu on
tarkoitus ajoittaa samanaikaiseksi puiden toimenpiteiden suunnittelun

kanssa. Alueen halki on linjattu Munkkiniemen baana -hanke, joka parantaa läntisen Helsingin ja keskustan välisen pyöräliikenteen sujuvuutta. Lisäksi kadulle suunnitellaan vesihuoltolinjan saneerausta.

Huopalahdentien suunnittelu on osana Läntisen bulevardikaupungin (Vihdintie–Huopalahdentie) suunnittelua. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi vuonna 2019 bulevardikaupungin kaavarungon, joka toimii lähtökohtana sinne laadittaville asekaavoille ja asemakaavan muutoksille. Kaavarungossa Huopalahdentielle esitetään pikaraitiotietä, jonka rakentaminen tulee vaikuttamaan kadun nykyisiin puihin ja puuriveihin. Tällä hetkellä on käynnissä katualueen asemakaavamuutoksen laatiminen. Osa nykyisistä katupuista pyritään säilyttämään, mutta säilyttämisedellytykset varmistuvat vasta tarkemmassa katusuunnitteluvaiheessa. Toteutus ja sitä kautta puille tehtävät toimenpiteet vaiheistuvat pikaraitiotien rakentamisen tahdissa. Tällä hetkellä rakentamisen arvioidaan ajoittuvan kuluvaan vuosikymmenen lopulle.

Puiden kuntoarvioinnit muodostavat Helsingin katu- ja puistopuiden hoidon perustan

Puiden kuntoarvioinnin ensisijaisena tarkoituksena on kaupunkiympäristön turvallisuuden varmistaminen. Helsingin kaupungilla on maanomistajana vastuu omistamiensa alueiden turvallisuudesta: kaupunki vastaa huolimattomuudellaan aiheuttamista vahingoista vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaisesti. Laki koskee myös vaarallisia puita, jotka tulee poistaa ennen kuin ne aiheuttavat henkilö- tai omaisuusvahinkoja.

Puiden kuntoarvioinnit mahdollistavat vanhojen puiden turvallista säilyttämistä, sillä juuri säännöllisten kuntoarviointien avulla vanhoja puita voidaan kaupunkiympäristössä vaalia mahdollisimman pitkään. Kuntoarviointeja tekevät koulutetut arboristit, puunhoitajat. Kaupunkiympäristön toimiala tilaa puiden kuntoarviointeja kaupungin omilta, mutta myös ulkopuolisilta arboristeilta. Kuntoarvioinnin perusteella arboristit laativat puille hoitosuunnitelman. Toistuvien kuntoarviointitietojen ja hoitosuunnitelmien perusteella pitkällekin lahonneita puita voidaan säästää hoitotoimenpiteillä, jotka suunnitellaan tapauskohtaisesti puuyksilöittäin. Kuntoarviointitietoja hyödynnetään myös katu- ja puistosuunnittelun lähtötietoina. Suunnitteluratkaisujen laatimista helpottaa, jos puiden kuntotietoja on saatavissa pidemmältä ajalta.

Kuntoarviointi perustuu puun ja sen kasvuympäristön silmävaraiseen arviointiin. Tarvittaessa käytetään lahontutkimiseen kehitettyjä erikoislaitteita, kuten Picus-tomografia ja lahoporaa. Puusta tutkitaan ulkoiset riskitekijät, kuten lahottajasienten esiintyminen, halkeamat, onkalot, vaaralliset oksat tai muut vioitukset. Lisäksi kiinnitetään huomiota puun

kasvuympäristöön, erityisesti juuristoalueella tai sen läheisyydessä häiriötekijöihin, kuten kaivuihin tai maantäyttöihin. Vanhat puut ovat yleensä jossain määrin lahoja. Pelkkä lahon toteaminen ei aina edellytä puun poistamista turvallisuussyistä. Lahon olemassaolo voidaan puusta todeta usein vain tutkimuslaitteiden avulla. Lahon aiheuttaman riskin arviointi on myös haastavaa, sillä lahon eteneminen kestää yleensä vuosikausia, jopa kymmeniä vuosia. Elävästä puusta on haasteellista määrittää, kuinka nopeasti laho etenee kriittiseen pisteeseen, missä puusta tulee vaarallinen. Lahon etenemistä seurataan toistuvilla kuntoarvioinneilla.

Munkkiniemen puistotien lehmusten kuntoa on seurattu pitkään

Helsingin kaupungin kunnossapito on säännöllisesti vuodesta 2000 lähtien selvittänyt Munkkiniemen puistotien lehmuskujanteiden puiden tilaa niiden heikentyneen kunnon vuoksi. Vuonna 2000 kujanteen puita hoitoleikkattaessa huomattiin, että niiden joukossa oli paljon huonokuntoisia puita. Vuonna 2003 puut kuntoarvioitiin, jonka seurauksena kujanteesta poistettiin vaaralliset puut ja osalle puista tehtiin latvuston pienennysleikkaus tuulenkaatojen ehkäisemiseksi. Poistettuja puita oli noin 30.

Puukujanteiden tilan heikentyessä seuranta on jouduttu tarkentamaan. Kaikkien puiden kuntoarviointi toistettiin vuosina 2012 ja 2019. Uusien riskihavaintojen seurauksena vaarallisia puita poistettiin vielä 10 lisää. Latvuston pienennysleikkauksia on myös jouduttu toistamaan, viimeisin vuonna 2021. Leikkauksia jatketaan myös syyskesällä 2022. Kunnossapito käyttää näihin viime ja tämän vuoden latvuston pienennysleikkauksiin yhteensä 70 000 euroa.

Syy yksittäisten puiden huonosta kunnoista johtuu puurivien historiasta. Lehmuskujanteen ensimmäiset puut istutettiin 1920-luvulla, ja istutuksia jatkettiin 1930-luvulla. Lehmuskujanteen puut suunniteltiin Helsingin nykykäytäntöön verrattuna varsin poikkeuksellisesti muotoon leikattaviksi. Tästä syystä puut on istutettu tiheään istutusvälin ollessa vain 5 metriä. Lehmuksia hoidettiin tavoitteen mukaisesti leikkaamalla ainakin vuoteen 1939 asti, esimerkiksi latvat katkaisemalla. Puiden leikkaaminen lopetettiin sodan aikana. Kun leikkaamisesta luovuttiin, puut pääsivät kasvamaan nykyiseen, vapaaseen muotoonsa. Puiden leikkaushistoria on vaikuttanut niiden kuntoon. Latvan katkaisukohta näkyy rungoissa edelleen. Suurin osa puistotien vanhoista lehmuksista on lahon etenemisen vuoksi onttoja, sillä varhainen ja voimakas leikkaaminen on aiheuttanut puihin leikkaushaavoja, joiden kautta laho on saanut alkunsa.

Myös liikenne on aiheuttanut puiden kunnon heikentymistä. Vielä joitakin vuosia sitten reunariveissä olevia puiden välejä käytettiin säännöllisesti.

sesti autojen pysäköintiin. Tämä aiheutti tiivistymistä puiden kasvualustaan ja kolhuja niiden tyville. Lisävahinkojen estämiseksi puurivien suojaksi rakennettiin matalat suoja-aidat, jotka estävät autojen pysäköinnin puiden väliin.

Munkkiniemen lehmuskujanteita ei enää täydennetä, sillä nykyiset kasvulosuhteet kadulla ovat istutettaville nuorille puille liian vaikeat. Kasvutila on täysikasvuisille lehmuksille riittämätön latvuston tilantarpeen ja kasvualustan tilavuuden puolesta. Lisäksi kasvualustat ovat tiivistyneet ja köyhtyneet, joten ne tulee uudistaa perusteellisesti. Kunnostaminen edellyttää kaivamista puiden juuristoalueella, mikä puolestaan vahingoittaa olemassa olevien vanhojen puiden juuria entisestään.

Puurivit näyttävät vielä kohtuullisen hyviltä, vaikka alkuperäisestä istutussommitelmasta puuttuu jo noin 40 % puista. Tällä hetkellä puistotielä on jäljellä 169 puuta. Näistä lähes puolet tarvitsee säännöllistä seuranta ja leikkauksia. Munkkiniemen puistotie on kunnossapidon kannalta korkean riskin aluetta jalankulkijoiden ja läpikulkevan raitiotiilikenteen intensiivisyyden vuoksi. Puiden säännöllisten kuntoarviointien ja niistä seuranneiden toimenpiteiden ansioista vahinkoja ei ole sattunut, ja lehmusriveissä on voitu säilyttää kujannevaikutelman kannalta merkittävä määrä puita. Vaaralliset ja leikkausta edellyttävät puut löydetään kuitenkin vain puiden kuntoa seuraamalla, eikä kuntotutkimuksista voida luopua, koska niiden avulla löydetään turvallisuussyistä poistamista edellyttäviä puita.

Huopalahdentien lehmusrivien toimenpiteet määräytyvät pikaraitiotien rakentamisen vaatimusten mukaan

Läntisen bulevardikaupungin Huopalahdentien osuus alkaa Munkkiniemen aukiolta ja päättyy Vanhaan Viertotiehen. Kaupunkiympäristölautakunnan vuonna 2019 hyväksymässä kaavarungossa bulevardikaupungissa Huopalahdentietä ja Vihdintietä pitkin kulkee pikaraitiotie. Huopalahdentien katualueen kaavahankkeessa tutkitaan muun muassa pikaraitiotien tilavarauksia, jotka vaikuttavat keskeisesti nykyisten lehmusrivien säilyttämismahdollisuuksiin. Pikaraitiotien sijainnin lisäksi raitiotien ja puiden yhteensovittamisessa on huomioitava liikenne-, rata- ja ratasähköturvallisuus. Nämä kaikki näkökohdat asettavat vaatimuksia sille, kuinka lähellä pikaraitiotietä puita voidaan säilyttää tai kuinka lähelle niitä voidaan istuttaa.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Minna Terho, suunnitteluasiantuntija: 310 39527
minna.terho(a)hel.fi

16.08.2022

Asia/9

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 13.04.2022 Korpinen Laura Munkkiniemen puistotien ja Huopalahdentien lehmukset säilytettävä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Laura Korpinen ja 15 muuta valtuutettua ovat tehneet 13.4.2022 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

”Kaupungin tulee luopua suunnitelmista kaataa Munkkiniemen puistotien lehmukset. Myös Huopalahdentien lehmukset tulee säilyttää.

Munkkiniemen puistotien lehmukset on istutettu vasta sotien jälkeen, Huopalahdentien lehmukset tätäkin myöhemmin. Ne ovat siten lehmuksina nuorehkoja puita. Lehmuskujat ovat keskeinen osa alueen viehättävyyttä, ja lisäävät merkittävästi asukkaiden asumisviihtyvyyttä. Puiden kaataminen katujen ”peruskunnostukseen” vedoten ei ole riittävä syy kaataa juuri ja juuri täyteen mittaan ehtineitä puita. Munkkiniemen puistotien puiden jatkuva tutkiminen mahdollisten lahovaurioiden varalta ei ole normaalia, vaan tarkoitushakuista syiden etsintää toistuville puiden harvennuksille. Munkkiniemen puistotien ja Huopalahdentien puut eivät ole sen todennäköisempiä kaatumaan kuin muutkaan puut Helsingissä. Munkkiniemen puistotien puut ovat hyvin tuulelta suojassa talojen välissä, verrattuna esimerkiksi Kaivopuiston puihin. Myös mikäli harvennuksia jatketaan, jäljelle jääneet puut saatetaan enemmän tuulelle alttiiksi, kun puut jäävät vaille toistensa suojaa. Suunnitelmat puiden kaatamiseksi ja toistuvat harvennukset eivät vastaa kaupunkilaisten toiveita ja sen vuoksi kaatamissuunnitelmista tulee luopua.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.8.2022 mennessä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

16.08.2022

Asia/9

Minna Terho, suunnitteluasiantuntija: 310 39527
minna.terho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 13.04.2022 Korpinen Laura Munkkiniemen puistotien ja Huopalahdentien lehmukset säilytettävä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 417

Hankintaoikaisuvaatimus tietohallintopäällikön päätöksestä 10.5.2022 § 10, CAVE-tilojen ohjelmistoratkaisun hankinta, tarjoajien valinta neuvotteluihin

HEL 2022-004238 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä Tietoa Finland Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen, joka koskee tietohallintopäällikön päätöstä 10.5.2022 § 10.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella tietohallintopäällikön päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Jaakko Seppänen, lakimies, puhelin: 310 39062
jaakko.seppanen(a)hel.fi
Juha Tuomainen, tietomalliasiantuntija, puhelin: 040 643 2863
juha.o.tuomainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus, Tietoa Finland Oy
- 2 Lausuma, Collapime Oy
- 3 Vastaselitys, Tietoa Finland Oy

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen
tekijä

Collapime Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisuun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Tietohallintopäällikön tekemä hankintapäätös 10.5.2022 § 10 perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tiedoksi tarjoajille 11.5.2022.

Tietoa Finland Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 24.5.2022. Hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala kilpailutti kaupunkiympäristötalon Cave-virtuaalitodellisuustiloihin tarkoitetun ohjelmistoratkaisun. Hankinnasta julkaistiin kansallista palveluhankintaa koskeva hankintailmoitus 8.4.2022 HILMAssa.

Hankintaan sovelletaan hankintalain (1397/2016) 11 luvun kansallisia hankintoja koskevia säännöksiä. Hankintamenettelynä käytettiin avointa menettelyä, kuitenkin sillä erotuksella, että menettelyyn ilmoitettiin sisältyvän alustavien tarjousten pohjalta käytäviä täsmentäviä ja tarjousten parantamiseen tähtäviä neuvotteluja hankintamenettelyyn mukaan valittujen tarjoajien kanssa. Neuvottelujen jälkeen hankintayksikkö pyytää erikseen neuvotteluihin osallistuneilta tarjoajilta lopulliset ja sitovat tarjoukset, joiden hinta-laatusuhteen vertailun perusteella hankintayksikkö valitsee toimittajan.

Hankinnan tarjouspyynnössä ja sen liitteissä oli asetettu pakolliset soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset, jotka tarjoajan ja tarjoajan alustavan tarjouksen tuli täyttää, jotta tarjoaja voidaan valita mukaan hankintaan liittyviin neuvotteluihin.

Alustavan tarjouksen jättivät määräaikaan mennessä kaksi tarjoajaa: Collaprimo Oy ja Tietoa Finland Oy.

Alustavien tarjousten tarkistamisvaiheessa tietohallintopäällikkö päätti sulkea Tietoa Finland Oy:n pois hankintamenettelystä, koska Tietoa Finland Oy ei täyttänyt tarjouskilpailussa tarjoajien soveltuvuudelle asetettuja pakollisia vaatimuksia.

Tarkastusvaiheessa todettiin, että Tietoa Finland Oy ei täytä kaikilta osin esitettyjä soveltuvuusvaatimuksia, sillä toimittajan esittämä referenssitoimitus ei vastaa pakolliselle referenssitoimitukselle asetettuja sisällöllisiä vaatimuksia. Tarjoaja on vastannut toimittamassaan referenssilomakkeessa, että ilmoitettu referenssitoimitus ei täytä hankintayksikön asettamaa pakollista vaatimusta ”Referenssitoimitukseen sisältyy ohjelmistoratkaisun kehittämistä ja räätälöintiä tilaajan tarpeiden mukaisesti.”

Hankintaoikaisuvaatimuksen sisältö

Tietoa Finland Oy on hankintaoikaisuvaatimuksessaan vaatinut hankintamenettelyn osallistujien valintaa koskevaa päätöstä oikaistavan niin, että Tietoa Finland Oy päätetään ottaa mukaan muutoksenhaun kohteena olevaan hankintamenettelyyn. Vaatimustaan Tietoa Finland Oy on perustellut muun muassa seuraavasti:

Pakollisten referenssitoimitusten toiminnallisuuksilta on edellytetty neljää eri ominaisuutta, joista viimeisimmän toiminnallisuuden kuvaus on epäselvä.

Poissulkemisen perusteeksi ilmoitettuun referenssilomakkeen kohtaan ”Referenssitoimitukseen sisältyy ohjelmistoratkaisun kehittämistä ja räätälöintiä tilaajaan tarpeiden mukaisesti” Tietoa Finland on vastannut ”Ei”, koska tällaista räätälöintiä ei ole ollut tarpeen tehdä.

Tietoa Finland Oy:n tarjoama sovellus on modulaarinen kokonaisuus, jossa on paljon valmisominaisuuksia ja mahdollisuus monipuoliseen käyttöön ilman räätälöintiä, mutta samaan aikaan sovellus ja sen kehittäjäyhtiö mahdollistavat räätälöinnin.

Tietoa Finland Oy on vastauksessaan korostanut tarjotun sovelluksen valmiusasteen suomaan helppoutta ja sovelluksen kypsyysastetta, mistä syystä asiakaskohtaiselle räätälöinnille ei ole ollut tarvetta. Sovellusten

räätälöintitarve on poikkeuksetta negatiivinen ominaisuus, joka tulisi tulkita sovelluksen heikkoudeksi.

Tällä perusteella Tietoa Finland Oy:n tarjoama tuote täyttää asetetun vaatimuksen johtuen tuotteen ominaisuuksista, mistä johtuen räätälöinti on ollut tarpeetonta.

Kehittämistä ja räätälöintiä koskeva referenssivaatimuksen kohta on turha ja Tietoa Finland Oy:n näkemyksen mukaan virheellinen poissulkemisperuste. Vaatimus tosiasiallisesti hyödyntää tarjoajia, joiden tuotteilla ei ole mahdollista konfiguroida tilaajan tarpeisiin, vaan joiden käyttöönotto vaatii lisätyötä.

Lisäksi Tietoa Finland Oy toteaa, että tarjouspyynnön mukaan tilaaja voi sulkea pois sellaisen tarjoajan, joka ei täytä soveltuvuusvaatimuksia. Tarjouspyynnön teksti antaa ymmärtää, että tilaaja käyttää harkintaansa soveltuvuusvaatimusten arvioinnissa eikä niiden yksityiskohtainen tulkinta johda suoraan hylkäämiseen. Oikeustapausten perusteella tarjouspyyntöaineiston ristiriitaisuudet tulee tulkita tarjoajien eduksi ja tarjoajille tulisi antaa mahdollisuus täsmentää ilmoittamiaan tietoja.

Asianosaisen kuuleminen

Hallintolain (434/2003) 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selvityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Tarjouskilpailussa tarjouksen jättäneelle Collaprime Oy:lle on varattu tilaisuus lausua näkemyksensä hankintaohjelmavaatimuksessa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksestä. Collaprime Oy on antanut lausuman 6.6.2022. Lausumassa on todettu muun muassa seuraavaa:

Pakolliset vaatimukset eivät ole tulkinnanvaraisia. Päinvastoin kuin Tietoa Finland Oy esittää, kohdan 4 vaatimuksen kuvaus on ollut selkeä ja ymmärrettävä. Tietoa Finland Oy ei ole esittänyt referenssiä pakollisesta vaatimuksesta 4.

Tarjouspyyntö kokonaisuudessaan ja siihen sisältyvät pakolliset vaatimukset ovat perusteltuja, asiantuntevasti laadittuja, johdonmukaisesti esitettyjä ja niistä saa hyvin käsityksen tilaajan tarpeesta.

Ohjelmiston käyttäjäryhmäkohtainen räätälöinti ja tilaajan omien ominaisuuksien kehittäminen on vahvuus ja ymmärrettävästi tilaajan toive. Tämä on nykyaikaisessa ohjelmistojen tehokkaassa käyttämisessä ja hallinnassa lähes välttämätöntä. Teknologiaympäristö ja tarpeet muuttuvat kiihtyvällä tahdilla, ohjelmistojen ja niiden käytön prosessien täy-

tyy kyetä tukemaan muutoksia mahdollisimman ennakoivasti ja ketterästi.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän vastaselitys

Tietoa Finland Oy:lle on varattu tilaisuus antaa vastaselitys Collaprimo Oy:n antaman lausuman johdosta. Tietoa Finland Oy on antanut vastaselityksen 16.6.2022.

Tietoa Finland Oy viittaa vastaselityksessään tarjouspyyntöön, alkupe-
räiseen tarjoukseen ja sen hylkäämispäätöksestä tehtyyn oikaisuvaati-
mukseen. Lisäksi Tietoa Finland Oy toteaa, että asiakokonaisuuden
vallitsevien tosiasioiden ja tulkinnanvaraisuuden havainnointia varten
Tietoa Finland Oy saattaa erimielisyyden arvioijien tietoon, että tarjous-
pyynnön vaatimuksen 4 mukaiset pakolliset referenssit ovat olleet koko
ajan olemassa.

Tietoa Finland Oy on toimittanut vastaselityksen liitteenä referenssilomakkeen, jossa on muutettu referenssejä koskevia tietoja.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 104 §:n mukaan hankintayksikön on pyydettävä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä toimittajia määräaikaan mennessä esittämään tarjouksensa. Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava siten, että sen perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja.

Hankintalain 105 §:n mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia tarjoajan soveltuvuudelle. Soveltuvuutta koskevien vaatimusten tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen. Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä vaatimukset hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja, joka ei vastaa asetettuja soveltuvuusvaatimuksia. Hankintayk-

sikkö voi vaatia, että tarjoajat antavat tarjouksensa osana vakuutuksen, että ne täyttävät hankintayksikön asettamat soveltuvuutta koskevat vaatimukset. Vakuutuksessa annettujen tietojen paikkansapitävyys tulee tarkastaa tarjouskilpailun voittajan osalta ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista.

Ehdokkaiden ja tarjoajien sulkemisessa tarjouskilpailun ulkopuolelle ja soveltuvuutta koskevien vaatimusten asettamisessa voidaan noudattaa, mitä hankintalain 80—86 §:ssä säädetään.

Hankintaoikaisuvaatimuksen arviointi

1. Referenssitoimitusta koskeva ohjeistus ja harkintavallan käyttö

Tietoa Finland Oy on esittänyt, että tarjouspyyntöasiakirjoissa ollut referenssivaatimus ja tarjoajan soveltuvuuden arviointia koskevat ohjetekstit olisivat olleet epäselviä ja antaneet myös ymmärtää, että hankintayksikkö voisi käyttää harkintaansa soveltuvuusvaatimusten arvioinnissa, eikä niiden yksityiskohtainen tulkinta johtaisi suoraan tarjoajan hylkäämiseen.

Tältä osin on todettava, että hankintalain 105 §:n 1 momentissa säädetään nimenomaisesti, että hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja, joka ei vastaa asetettuja soveltuvuusvaatimuksia.

Edellä mainitun pakottavan lain säännöksen perusteella voidaan todeta olleen myös tarjoajien näkökulmasta selvää ja ennakoitavissa, että pakolliseksi ilmoitettuun referenssivaatimukseen annettu kielteinen vastaus tulee johtamaan tarjoajan poissulkemiseen tarjouskilpailusta, vaikka tarjouspyyntöasiakirjojen ohjeteksteissä on käytetty ilmaisuja ”voidaan sulkea pois” ja ”voidaan hylätä”.

Referenssivaatimuksen esitetyn epäselvyyden osalta on todettava, että ohjelmistoalalla ammattimaisesti toimivan yrityksen olisi tullut ymmärtää, mitä ohjelmistoratkaisun räätälöinnillä ja kehittämisellä tilaajan tarpeiden mukaisesti tarkoitetaan. Lisäksi tarjouskilpailun aikana tarjoajilla olisi ollut myös mahdollisuus esittää tarkentavia kysymyksiä esimerkiksi tarjoajan tulkinnanvaraiseksi kokemasta referenssivaatimuksesta, mutta tällaisia kysymyksiä ei tarkasteltavana olevan referenssivaatimuksen osalta esitetty.

Edellä mainituin perustein tarjouspyyntöasiakirjat eivät ole olleet esitetyltä osin epäselviä, eikä hankintayksiköllä ei ole ollut myöskään harkintavaltaa päättää ottaa mukaan tarjouskilpailuun tarjoajia, jotka eivät täyty pakollisia soveltuvuusvaatimuksia.

2. Referenssivaatimuksen tarpeellisuus ja oikeasuhtaisuus

Tietoa Finland Oy on esittänyt hankintaoikaisuvaatimuksessaan, että referenssitoimituksen tilaajakohosta kehittämistä ja räätälöintiä koskeva vaatimus olisi ollut turha ja virheellinen. Tietoa Finland Oy:n mukaan sovellusten räätälöintitarve on poikkeuksetta negatiivinen ominaisuus, joka tulisi tulkita sovelluksen heikkoudeksi. Vaatimus tosiasiallisesti hyödyntää tarjoajia, joiden tuotteilla ei ole mahdollista konfiguroida tilaajan tarpeisiin, vaan joiden käyttöönotto vaatii lisätyötä.

Tältä osin on huomioitava, että hankintalain 105 §:n 1 momentin mukaisesti hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia tarjoajan soveltuvuudelle sillä ehdolla, että soveltuvuutta koskevat vaatimukset ovat oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen.

Referenssivaatimuksen tarpeellisuutta ja oikeasuhtaisuutta arvioitaessa on huomioitava, että tässä tapauksessa hankintayksikkö on hakenut tarjouskilpailussa nimenomaisesti tilaajan tarpeiden perusteella kehitettävää ratkaisua, koska ohjelmistoratkaisua on Cave-tilojen mahdollisimman monipuolisen hyödyntämisen tarkoituksessa tarpeen pystyä sopimuskaudella mukauttamaan monenlaisten erilaisten aineistojen kehittyviin visualisointitarpeisiin sopivaksi. Muun muassa tarjouspyynnön liitteenä olleen hankinnan kohteen kuvauksen mukaan hankintayksikkö on edellyttänyt, että valittava toimittaja kehittää sopimusaikana ohjelmistoa yhteistyössä tilaajan pääkäyttäjien kanssa. Tästä syystä hankintayksiköllä on ollut hankinnan kohteeseen nähden perusteltu syy edellyttää tarjoajalta myös aiempaa referenssikokemusta ohjelmistoratkaisun kehittämisestä ja räätälöinnistä tilaajan tarpeiden mukaisesti.

Hankintalain avoimuus- ja tasapuolisuusvaatimusten kannalta hyväksyttävää ei olisi myöskään poistaa pakolliseksi ilmoitettua referenssivaatimuksen kohtaa kesken hankintamenettelyn tai hyväksyä menettelyyn mukaan tarjoajaa, jonka ilmoittamat referenssitiedot eivät täytä ilmoitettua vaatimusta. Mikäli tarjoajien soveltuvuuteen liittyviä pakollisia vaatimuksia haluttaisiin poistaa tai lieventää, hankintamenettely tulisi keskeyttää ja kilpailuttaa uudelleen julkaisemalla uusi muutetut vaatimukset sisältävä hankintailmoitus.

3. Referenssitoimitusta koskevien tietojen täydentäminen

Tietoa Finland Oy on myös esittänyt, että oikeustapausten perusteella tarjouspyyntöaineiston ristiriitaisuudet tulee tulkita tarjoajien eduksi ja tarjoajille tulisi antaa mahdollisuus täsmentää ilmoittamia tietoja. Tietoa Finland Oy:n mukaan sen tarjoama sovellus on modulaarinen kokonaisuus, jossa on paljon valmisominaisuuksia ja mahdollisuus monipuoliseen käyttöön ilman räätälöintiä, mutta samaan aikaan sovellus ja sen kehittäjäyhtiö mahdollistavat räätälöinnin. Lisäksi Tietoa Finland Oy

on vastaselityksensä yhteydessä pyrkinyt oikaisemaan alkuperäisen tarjouksen yhteydessä antamia referenssitietoja sellaisiksi, että ne täyttävät pakollisen referenssivaatimuksen.

Tältä osin on huomioitava, että hankintalain 104 §:n 2 momentin ja sitä koskevan hallituksen esityksen mukaan tarjoaja vastaa tarjouksestaan ja siitä, että se on hankintayksikön asettamien vaatimusten mukainen (HE 108/2016, s. 212). Hallituksen esityksen mukaan hankintayksiköllä olisi harkintavaltaa siitä, pyytääkö se tarjoajia täsmentämään tai täydentämään asiakirjoja. Hankintayksiköllä ei sitä vastoin olisi velvollisuutta antaa tarjoajille oikeutta täsmentää tai täydentää tarjouksia, eikä tarjoajalla olisi oikeutta vaatia lisää aikaa ja mahdollisuutta tarjouksen loppuunsaattamiseksi hankinta-asiakirjojen vaatimalle tasolle. Tarjousten täsmentäminen ja täydentäminen olisi sallittua, jos kysymys olisi epäolennaisesta puutteesta, ristiriidasta taikka virheestä. Sen sijaan hankintayksikön ei kuitenkaan tulisi sallia tarjousten olennaisista muutamista (HE 108/2016, s. 173-174).

Soveltuvuutta koskevien tietojen täydentämisen osalta hallituksen esityksessä todetaan, että tarjoajien ei olisi sallittua tehdä olennaisia muutoksia toimittamiinsa tietoihin ja asiakirjoihin. Esimerkiksi ehdokkaan tai tarjoajan ei tulisi sallia vaihtaa sellaista referenssiä, joka ei täytä hankintayksikön esittämiä vaatimuksia, mutta hankintayksikkö voisi pyytää tarjoajalta lisäselvitystä referenssin sisällöstä (HE 108/2016, s. 174).

Edellä mainittujen oikeusohjeiden mukaisesti on todettava, että hankintayksiköllä ei ole lähtökohtaisesti velvollisuutta pyytää tarjoajaa täydentämään referenssejä koskevia vastauksiaan. Tarjoajalla ei myöskään ole lähtökohtaisesti oikeutta vaatia mahdollisuutta täydentää virheelliseksi katsomiaan tarjouksen tietoja jälkikäteen tarjouspyynnön vaatimusten mukaisesti.

Lisäksi täydentämisestä koskevassa harkinnassa on otettava huomioon se, että tässä tapauksessa kyse ei ole myöskään ollut siitä, että tarjoajan referenssilomakkeella antama vastaus referenssivaatimukseen olisi ollut hankintayksikön näkökulmasta missään määrin tulkinnanvarainen ja siten mahdollisesti tarkennusta vaativa. Tarjoaja on vastannut referenssilomakkeella esitettyyn pakolliseen vaatimukseen yksiselitteisesti ”Ei” ja lisäksi tarkentanut vastaustaan toteamalla referenssitiedon olleen valmisratkaisu, jonka osalta ei ole tarvetta räätälöinnille (”Out of the box solution, no need for custom coding”). Näin ollen hankintayksiköllä ei ole ollut päätöksentekovaiheessa aihetta epäillä Tietoa Finland Oy:n antamien tietojen paikkaansa pitävyyttä.

Tietoa Finland Oy ei ole myöskään tekemässään hankintaoikaisuvaatimuksessa esittänyt, että alkuperäisen tarjouksen yhteydessä ilmoitet-

tuun pakolliseen referenssitoimitukseen olisi tosiasiaassa sisältynyt referenssitoimitukselta edellytetyjä ominaisuuksia. Hankintaoikaisuvaatimuksessa Tietoa Finland Oy on ainoastaan esittänyt, että tarjottu sovellus ja sen kehittäjäyhtiö sinällään mahdollistavat räätälöinnin, mutta ei sitä, että tarjouksen yhteydessä esitetty referenssitoimitus olisi nimenomaisesti sisältänyt räätälöintiä ja kehittämistä tilaajan tarpeiden mukaisesti.

Vasta Collaprim Oy:n lausuman perusteella annetun vastaselityksen liitteenä Tietoa Finland Oy on toimittanut referenssilomakkeen, jossa alkuperäiseen referenssivaatimukseen liittynyt ”Ei”-vastaus on korjattu ”Yes”-vastaukseksi. Vastausta tarkentava selostus on lisäksi muutettu muotoon, joka viittaa siihen, että referenssitoimitus olisi Tieto Finland Oy:n käsityksen mukaan sittenkin sisältänyt räätälöintiä tai kehittämistä.

Tältä osin on todettava, että tässä vaiheessa ei ole tarpeen ottaa tarkemmin kantaa siihen, onko Tietoa Finland Oy:n alkuperäisen tarjouksen yhteydessä esittämä referenssitoimitus täyttänyt tosiasiaassa räätälöintiä ja kehittämistä koskevan vaatimuksen siten kuin Tietoa Finland Oy on jälkikäteen vastaselitysvaiheessa esittänyt. Referenssivastauksen muuttamisen sallimista ei voitaisi joka tapauksessa pitää tarjoajien tasapuolisen kohtelun vaatimuksen mukaisena.

Hankintalain mukaisesti tarjoaja vastaa tarjouksessa esitettyjen tietojen tarjouspyynnön mukaisuudesta, ja toisaalta hankintayksiköllä on ollut oikeus luottaa sen yhteydessä ilmoitettuihin tietoihin. Referenssitoimitusta koskevien yksiselitteisten vastausten muuttamista jälkikäteen päinvastaisiksi kuin mitä alkuperäisessä tarjouksessa on ilmoitettu, ei voitaisi pitää tässä tapauksessa asianmukaisena. Tällainen menettelytapa rinnastuisi ennemmin hankintalain esitöissä tarkoitettuun tarjouksen tietojen olennaiseen muuttamiseen kuin epäolennaisen puutteen tai virheen korjaamiseen. Tästä syystä mahdollisuutta tarjoajan virheelliseksi esittämän referenssivastauksen muuttamiseen ei ole perusteltua sallia.

Johtopäätökset

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoajien soveltuvuus ja poissulkeminen tarjouskilpailusta on arvioitu tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti noudattaen hankintaan sovellettavia hankintalain säännöksiä. Edellä esitetyillä perusteilla Tietoa Finland Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa tietohallintopäällikön tekemää hankintapäätöstä.

Toimivalta

16.08.2022

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Jaakko Seppänen, lakimies, puhelin: 310 39062
jaakko.seppanen(a)hel.fi
Juha Tuomainen, tietomalliasiantuntija, puhelin: 040 643 2863
juha.o.tuomainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus, Tietoa Finland Oy
- 2 Lausuma, Collapime Oy
- 3 Vastaselitys, Tietoa Finland Oy

Oheismateriaali

- 1 Tarjouspyyntö
- 2 Hankintamenettelyn kuvaus
- 3 Referenssilomake, Tietoa Finland Oy

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote
Hankintaoikaisuvaatimuksen
tekijä

Collapime Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Tietohallintopalvelut Tietohallintopäällikkö
10.05.2022 § 10

HEL 2022-004238 T 02 08 02 00

Päätös

Tietohallintopäällikkö päätti kutsua alustavien tarjousten perusteella Cave-tilojen ohjelmistoratkaisun hankinnan neuvotteluihin Collaprim Oy:n.

Tietohallintopäällikkö päätti sulkea Tietoa Finland Oy:n tarjouskilpailusta, koska Tietoa Finland Oy ei täyttänyt tarjouskilpailussa tarjoajien soveltavuudelle asetettuja pakollisia vaatimuksia.

Päätöksen perustelut

Hankinnan kohde ja hankintamenettely

Kaupunkiympäristötaloon osoitteessa Työpajankatu 8, 00580 Helsinki tulee kaksi virtuaalista Cave-tilaa, joissa voidaan katsoa digitaalista aineistoa kolmiulotteisesti ja todentuntuisesti. Tässä kilpailutuksessa haetaan Cave-tiloihin aineistojen visualisointitarpeisiin soveltuvaa ohjelmistoratkaisua.

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunkiympäristön toimialan 8.4.2022 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2022-004238. Kyseessä on kansallisen kynnyksarvon ylittävä palveluhankinta.

Hankinnasta on julkaistu kansallinen hankintailmoitus sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi.

Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin ko. tarjouspyyntöä koskeva Internet-osoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat sähköisesti saatavissa.

Hankintaan sovelletaan hankintalain (1397/2016) 11 luvun kansallisia hankintoja koskevia säännöksiä. Hankintamenettelynä käytetään avointa menettelyä, kuitenkin sillä erotuksella, että menettelyyn sisältyy alustavien tarjousten pohjalta käytäviä täsmentäviä ja tarjousten parantamiseen tähtäviä neuvotteluja hankintamenettelyyn mukaan valittujen tarjoajien kanssa. Neuvottelujen jälkeen hankintayksikkö pyytää erikseen neuvotteluihin osallistuneilta tarjoajilta lopulliset ja sitovat tarjoukset, joiden hinta-laatusuhteen vertailun perusteella hankintayksikkö valitsee toimittajan.

Saadut alustavat tarjoukset

Määräaikaan 3.5.2022 klo 12 mennessä alustavan tarjouksen jättivät seuraavat tarjoajat:

Tietoa Finland Oy
Collaprim Oy

Saaduista tarjouksista laadittiin avauspöytäkirja.

Tarjoajien soveltuvuuden arviointi

Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä esitettiin tarjoajien soveltuvuutta koskevat rahoitukselliseen ja taloudelliseen tilanteeseen, tekniseen suorituskykyyn ja ammatilliseen pätevyyteen liittyvät vaatimukset sekä niiden täyttymisen varmistamiseksi vaaditut selvitykset.

Tarkastusvaiheessa todettiin, että Tietoa Finland Oy ei täytä kaikilta osin esitettyjä soveltuvuusvaatimuksia, sillä toimittajan esittämä referenssitoimitus ei vastaa pakolliselle referenssitoimitukselle asetettuja sisällöllisiä vaatimuksia. Tarjoaja on vastannut toimittamassaan referenssilomakkeessa, että ilmoitettu referenssitoimitus ei täytä hankintayksikön asettamaa pakollista vaatimusta ”Referenssitoimitukseen sisältyy ohjelmistoratkaisun kehittämistä ja räätälöintiä tilaajan tarpeiden mukaisesti.”

Näin ollen Tietoa Finland Oy tulee sulkea pois tarjouskilpailusta tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaamiseksi.

Collaprime Oy on esittänyt vaaditut selvitykset tarjouspyynnön mukaisesti ja täyttää alustavassa tarjouksessaan ilmoittamiensa tietojen mukaan asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Alustavien tarjousten tarkastus

Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä esitettiin alustavan tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset.

Collaprime Oy:n alustava tarjous täytti sen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset.

Tarjoajien valinta neuvotteluihin

Tarjouspyynnön liitteessä Hankintamenettelyn kuvaus on kuvattu perusteet tarjoajien valinnasta neuvotteluihin.

Hankintamenettelyn kuvauksessa todetaan, että mikäli soveltuvuusvaatimukset ja vähimmäisvaatimukset täyttäviä tarjoajia on vähemmän kuin kolme, hankintayksikkö voi päättää jatkaa hankintamenettelyä neuvotteluvaiheeseen kyseisten vaatimukset täyttävien tarjoajien kanssa, tai hankintayksikkö voi vaihtoehtoisesti päättää hankintamenettelyn keskeyttämisestä.

Tässä tapauksessa ainoastaan Collaprime Oy:n alustava tarjous on täyttänyt pakolliset soveltuvuusvaatimukset ja vähimmäisvaatimukset. Hankintayksikkö arvioi Collaprime Oy:n alustavan tarjouksen perusteel-

16.08.2022

la, että hankintamenettelyn tuloksena on edelleen mahdollista saavuttaa hankintayksikön vaatimukset täyttävä ja hinta-laatusuhteeltaan edullinen tarjous, ja päättää siksi jatkaa hankintamenettelyä neuvotteluvaiheeseen Collapime Oy:n kanssa. Collapime Oy:lle toimitetaan erikseen kutsu neuvotteluihin.

Viranhaltijan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita (10 luku 1 § 3 momentti 3 kohta). Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen (Kylk 11.5.2021 § 248) mukaan tietohallintopäälliköllä on hankintavaltuudet enintään 1 000 000 euron suuruisiin hankintoihin. Tietohallintopäällikkö on näin ollen toimivaltainen päättämään hankinnasta.

Lisätiedot

Kimmo Iiro, ICT erityisasiantuntija, puhelin: 31034020
kimmo.iiro(a)hel.fi

§ 418

Kaupunkiympäristölautakunnan viranomaisten 4.8.–8.8.2022 tekemien päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 4.8.–8.8.2022 tekemiä päätöksiä.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasioihin.

Kaupunkiympäristön toimiala

Rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, yritysvuokraustiimi, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, kunnossapito-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Asuntotuotanto, asuntotuotantopäällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, tapahtumat ja maanvuokraus, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkimittauspalvelut, kartat ja paikkatiedot, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

16.08.2022

Asia/11

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.08.2022

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 408, 409, 410, 412, 413, 414, 415, 416 ja 418 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 411 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on 24.12.2021 saakka seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

16.08.2022

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on 27.12.2021 alkaen seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Sörnäistenkatu 1
00580 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Sörnäistenkatu 1
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

16.08.2022

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 417 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 134 § 1 mom, 163 §.

16.08.2022

Kaupunkiympäristölautakunta

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Kristina Gustafsson
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Tarik Ahsanullah

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 23.08.2022.